

Službeni glasnik

OPĆINE ČEPIN

Godina XXVI

Čepin, 01. prosinca 2020.

Broj 18.

S A D R Ž A J

AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

101. Odluka o imenovanju ulica.....529
102. Odluka o donošenju Plana djelovanja Općine Čepin u području prirodnih nepogoda za 2021. godinu.....530
103. Odluka o kratkoročnom zaduženju Općine Čepin kod OTP banke Hrvatska d.d.....552
104. Odluka o kupnji zgrade Dječjeg vrtića Zvončić u Čepinu.....553
105. Odluka o prodaji poslovnih udjela Općine Čepin.....553

106. Odluka o usvajanju Studije o zaštiti kulturno spomeničke baštine na mjesnim grobljima Općine Čepin.....555

AKTI OPĆINSKOG NAČELNIKA

107. Odluka o preraspodjeli sredstava unutar Proračuna Općine Čepin za 2020. godinu.....584
108. 3. Izmjene i dopune Plana nabave Općine Čepin za 2020. godinu.....586

*****

Temeljem članka 9. stavka 1. Zakona o naseljima („Narodne novine“, broj 54/88.) i članka 32. Statuta Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 5/20.-pročišćeni tekst), na prijedlog Povjerenstva za imenovanje ulica, parkova i trgova na području Općine Čepin, Općinsko vijeće Općine Čepin na svojoj 28. sjednici održanoj dana 30. studenoga 2020. godine, donijelo je

ODLUKU o imenovanju ulica

Članak 1.

Ovom Odlukom o imenovanju ulica (u daljnjem tekstu: Odluka) imenuju se ulice u naselju Čepin, kako slijedi:

1. U naselju Čepin imenuje se ulica na putu označenom kao k.č.br.1088/1 i 1088/3, put Zrinske gore, k.o. Čepin i dodjeljuje se naziv: **Siniše**

Glavaševića. Grafički prikaz ulice nalazi se u prilogu i čini sastavni dio ove Odluke.

2. U naselju Čepin imenuje se ulica na putu označenom kao k.č.br. 3969, put Plandište, k.o. Čepin, i dodjeljuje se naziv: **Sljemenska.** Grafički prikaz ulice nalazi se u prilogu i čini sastavni dio ove Odluke.

3. U naselju Čepin dio Osječke ulice koji se prostire na k.č.br.3968, do granice građevinskog područja sukladno Planu prostornog uređenja Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 1/07., 1/12., 1/12.-ispravak., 10/15., 15/15.-ispravak, 3/18., 11/18.-ispravak, 12/18.-pročišćeni tekst, 13/19. i 17/20.), odnosno do k.č.br. 3892, k.o. Čepin, preimenuje se i dodjeljuje se naziv: **Blage Zadre.** Grafički prikaz ulice nalazi se u prilogu i čini sastavni dio ove Odluke.

4. U naselju Čepin, naziv ulice Krbavska, kojom je označen put na k.č.br. 5632, produžuje se do granice građevinskog područja sukladno Planu prostornog uređenja Općine Čepin („Službeni

glasnik Općine Čepin“, broj 1/07., 1/12., 1/12.-ispravak., 10/15., 15/15.-ispravak, 3/18., 11/18.-ispravak, 12/18.-pročišćeni tekst, 13/19. i 17/20.), odnosno do početka k.č.br.4783, k.o. Čepin. Grafički prikaz ulice nalazi se u prilogu i čini sastavni dio ove Odluke.

Članak 2.

Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Osijek, Ispostava Osijek izvršit će u svojoj evidenciji upis promjene u skladu s člankom 1. ove Odluke i izvršiti korekciju kućnih brojeva.

Članak 3.

Nabavu natpisa ulica i njihovo postavljanje izvršit će Općina Čepin.

Članak 4.

Nabavu pločica s kućnim brojevima i njihovo postavljanje izvršit će vlasnici/korisnici zgrada.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

KLASA: 015-08/20-01/3

URBROJ: 2158/05-20-1

Čepin, 30. studenoga 2020.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Robert Periša, dipl. oec.

*****

Temeljem članka 17. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/19.) i članka 32. Statuta Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 5/20.-pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Općine Čepin na svojoj 28. sjednici održanoj dana 30. studenoga 2020. godine, donosi

ODLUKU

o donošenju Plana djelovanja Općine Čepin u području prirodnih nepogoda za 2021. godinu

Članak 1.

U skladu sa Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda Općinsko vijeće Općine Čepin donosi Plan djelovanja Općine Čepin u području prirodnih nepogoda za 2021. godinu radi

određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Članak 2.

Plan djelovanja sadrži popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne, procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva i druge mjere koje uključuju suradnju sa nadležnim tijelima, drugim tijelima, znanstvenim ustanovama i stručnjacima za prirodne nepogode.

Članak 3.

Općinsko vijeće Općine Čepin usvojilo je Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2020. godinu. U navedeni plan uključene su sve potrebne točke određene člankom 17. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogode.

U Planu djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2021. godinu dodatno je obrađeno:

- utjecaj klimatskih promjena na prirodne nepogode u skladu sa preporukom iz Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. koju je donio Hrvatski sabor na sjednici 7. travnja 2020. godine,
- u pregledu mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode prikazane su promjene u prijavnom postupku štete zbog pandemije COVID-19,
- u odnosu na nositelje mjera prikazan je cjeloviti sustav u odgovoru na prirodne nepogode,
- provedeno je usklađenje procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća,
- pružen je prikaz platformi kroz koji će se razvijati mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima, znanstvenim ustanovama i stručnjacima za područje prirodnih nepogoda.

Ostali dio Plana preuzima se iz Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2020. godinu.

Članak 4.

Općinski načelnik podnosi Općinskom vijeću do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu godinu.

Članak 5.

Plan djelovanja Općine Čepin u području prirodnih nepogoda za 2021. godinu sastavni je dio ove Odluke i isti je predmet objave u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

Članak 6.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

KLASA: 920-11/20-01/9

URBROJ: 2158/05-20-1

Čepin, 30. studenoga 2020.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Robert Periša, dipl. oec.

*****

OPĆINA ČEPIN

PLAN DJELOVANJA U PODRUČJU
PRIRODNIH NEPOGODA 2021.

1. Sadržaj

1. UVOD	534
2. UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNE NEPOGODE	536
3. POPIS MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE. POGREŠKA! KNIŽNA OZNAKA NIJE DEFINIRANA.	
4. CJELOVITI PREGLED NOSITELJA MJERA U ODGOVORU NA PRIRODNE NEPOGODE	543
5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	545
6. DRUGE MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA, ZNANSTVENIM USTANOVAMA I STRUČNJACIMA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA	546

1. UVOD

Prirodnom nepogodom smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi ili u okolišu.

Prirodnom nepogodom smatraju se:

1. potres
2. olujni i orkanski vjetar
3. požar
4. poplava
5. suša
6. tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7. mraz
8. izvanredno velika visina snijega
9. snježni nanos i lavina
10. nagomilavanje leda na vodotocima
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta
12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

TABLICA 1: ODABIR PRIRODNIH NEPOGODA ZA OPĆINU ČEPIN

<i>r.b.</i>	<i>Prirodna nepogoda</i>
1.	potres
2.	olujni orkanski vjetar
3.	požar
4.	poplava
5.	suša
6.	tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7.	mraz
8.	izvanredno velika visina snijega
9.	klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta

Planom djelovanja u području prirodnih nepogoda uređuju se kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području JLP(R)S, Registar

šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 30. studenog tekuće godine donosi plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

Predstavničko tijelo usvojilo je Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2020. godinu. Kako su navedenim planom obrađeni svi potrebni elementi sukladno čl. 17 Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda u daljnjem tekstu:

- u pregledu prirodnih nepogoda provest će se usklađenje sa dokumentima koji imaju iznimnu važnost u odgovoru na prirodne nepogode (Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070.).
- u pregledu mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode prikazat će se promjene u prijavnom postupku štete zbog pandemije COVID-19,
- u odnosu na nositelje mjera koji u postupaju u slučaju nastupa prirodne nepogode biti će pružen cjeloviti prikaz nositelja koji imaju različite uloge u slučaju ostvarenja pojedine prirodne nepogode,
- provest će se usklađenje procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva sa Procjenom rizika od velikih nesreća,
- pružit će se prikaz platformi kroz koji će se razvijati mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima, znanstvenim ustanovama i stručnjacima za područje prirodnih nepogoda.

Ostali dio Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda preuzima se iz Plana donesenog za 2020. godinu.

Zakonske odredbe:

1. *Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, NN 16/19*
2. *Pravilnik o registru šteta od prirodnih nepogoda, NN 65/19*

2. UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNE NEPOGODE

Klimatske promjene predstavljaju jednu od najvećih prijetnji današnjem društvu. Njihov utjecaj na učestalost pojave, jačine i posljedica većine prirodnih nepogoda je neosporiv. Zbog navedenih razloga je Republika Hrvatska, 7. travnja 2020. godine usvojila Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu.

Navedeni dokument preporuča integriranje najbitnijih segmenata u planske dokumente na lokalnoj razini. Cilj je sa ostalim inicijativama postići jačanje otpornosti cijelog hrvatskog društva na klimatske promjene.

U skladu sa preporukama uvrštene su u Plan djelovanja u području za prirodne nepogode za 2021. predviđanja o klimatskim promjena koja se temelje na Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (u daljnjem tekstu: Strategija) , ali i drugim značajnim izvorima.¹

---

¹ Saznanja predočena u Izvješću Europske agencije za okoliš o klimatskim promjenama, Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, Zagreb 2017. i Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku također su obrađena.

Tablica 2.: PROJEKCIJA KLIMATSKIH PROMJENA ZA REPUBLIKU HRVATSKU PREMA SCENARIJU U KOJEM DOLAZI DO SMANJENJA KONCENTRACIJE STAKLENIČKIH PLANOVA UZ PODUZIMANJE MJERA ZA UBLAŽENJE I PRILAGODBU

Klimatski parametar	Projekcije buduće klime prema scenariju u kojem je predviđeno poduzimanja mjera za ublaženje i prilagodbu u odnosu na razdoblje 1971. – 2000. godine dobivene klimatskim modeliranjem	
	2011. – 2040.	2041. – 2070.
OBORINE	Srednja godišnja količina: malo smanjenje (osim manji porast u SZ Hrvatskoj)	Srednja godišnja količina: daljnji trend smanjenja (do 5 %) u gotovo cijeloj Hrvatske osim u SZ dijelovima
	Sezone: različit predznak; zima i proljeće u većem dijelu Hrvatske manji porast + 5 – 10 %, a ljeto i jesen smanjenje (najviše – 5 – 10 % u J Lici i S Dalmaciji)	Sezone: smanjenje u svim sezonama (do 10 % gorje i S Dalmacija) osim zimi (povećanje 5 – 10 % S Hrvatska)
	Smanjenje broja kišnih razdoblja (osim u središnjoj Hrvatskoj gdje bi se malo povećao). Broj sušnih razdoblja bi se povećao	Broj sušnih razdoblja bi se povećao
SNJEŽNI POKROV	Smanjenje (najveće u Gorskom kotaru, do 50 %)	Daljnje smanjenje (naročito planinski krajevi)
POVRŠINSKO OTJECANJE	Nema većih promjena u većini krajeva; no u gorskim predjelima i zaleđu Dalmacije smanjenje do 10 %	Smanjenje otjecanja u cijeloj Hrvatskoj (osobito u proljeće)
TEMPERATURA ZRAKA	Srednja: porast 1 – 1,4 °C (sve sezone, cijela Hrvatska)	Srednja: porast 1,5 – 2,2 °C (sve sezone, cijela Hrvatska – naročito kontinent)

		Maksimalna: porast u svim sezonama 1 – 1,5 °C	Maksimalna: porast do 2,2 °C u ljeto (do 2,3 °C na otocima)
		Minimalna: najveći porast zimi, 1,2 – 1,4 °C	Minimalna: najveći porast na kontinentu zimi 2,1 – 2,4 °C; a 1,8 – 2 °C primorski krajevi
EKSTREMNI VREMENSKI UVJETI	Vrućina (broj dana s $T_{max} > +30$ °C)	6 do 8 dana više od referentnog razdoblja (referentno razdoblje: 15 – 25 dana godišnje)	Do 12 dana više od referentnog razdoblja
	Hladnoća (broj dana s $T_{min} < -10$ °C)	Smanjenje broja dana s $T_{min} < -10$ °C i porast T_{min} vrijednosti (1,2 – 1,4 °C)	Daljnje smanjenje broja dana s $T_{min} < -10$ °C
	Tople noći (broj dana s $T_{min} \geq +20$ °C)	U porastu	U porastu
VJETAR	Sr. brzina na 10 m	Zima i proljeće bez promjene, no ljeti i osobito u jesen na Jadranu porast do 20 – 25 %	Zima i proljeće uglavnom bez promjene, no trend jačanja ljeti i u jesen na Jadranu.

	Max. brzina na 10 m	Na godišnjoj razini: bez promjene (najveće vrijednosti na otocima J Dalmacije) Po sezonama: smanjenje zimi na J Jadranu i zaleđu	Po sezonama: smanjenje u svim sezonama osim ljeti. Najveće smanjenje zimi na J Jadranu
EVAPOTRANSPIRACIJA		Povećanje u proljeće i ljeti 5 – 10 % (vanjski otoci i Z Istra > 10 %)	Povećanje do 10 % za veći dio Hrvatske, pa do 15 % na obali i zaleđu te do 20 % na vanjskim otocima.
VLAŽNOST ZRAKA		Porast cijele godine (najviše ljeti na Jadranu)	Porast cijele godine (najviše ljeti na Jadranu)
VLAŽNOST TLA		Smanjenje u sjevernoj Hrvatskoj	Smanjenje u cijeloj Hrvatskoj (najviše ljeti i u jesen).
SUNČEVO ZRAČENJE (TOK ULAZNE SUNČANE ENERGIJE)		Ljeti i u jesen porast u cijeloj Hrvatskoj, u proljeće porast u sjevernoj Hrvatskoj, a smanjenje u zapadnoj Hrvatskoj; zimi smanjenje u cijeloj Hrvatskoj.	Povećanje u svim sezonama osim zimi (najveći porast u gorskoj i središnjoj Hrvatskoj)
SREDNJA RAZINA MORA		2046. – 2065. 19 – 33 cm (IPCC AR5)	2081. – 2100. 32 – 65 cm (procjena prosječnih srednjih vrijednosti za Jadran iz raznih izvora)

Izvor: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – POTRES - :

Prilagodba klimatskim promjenama bavi se postojećim, ali i očekivanim utjecajima klime. S obzirom na specifičnost prirodne nepogode klimatske promjene nemaju utjecaj na pojavnost prirodne nepogode.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – OLUJNI ORKANSKI VJETAR -

U odnosu na oluje studije se uglavnom slažu o porastu najjačih oluja i onih koji proizvode najveću štetu u svim dijelovima Europe.²

Olujni i orkanski vjetrovi pripadaju u ekstremne vremensku pojavu koje proizvode višestruke štete, posebice u poljoprivredi od polijeganje usjeva, uništavanja voćki, vinograda i povrtnjaka. Očekuje se utjecaj na bioraznolikost u smislu oštećivanja, degradacije i izumiranja.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – POPLAVE

U sljedećim razdobljima očekuje se ranjivost u segmentu poljoprivrede (poplave mogu smanjiti ili posve uništiti prinose), energetike (mogu dovesti do oštećenja energetske postrojenja i infrastrukture) i izgrađenog okoliša (poplave u naseljima kao posljedice veće učestalosti i intenziteta ekstremnih vremenskih prilika koje obilježavaju velike količine oborine u kratkom razdoblju).

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU - POŽARI

Prema Strategiji klimatske promjene će na ovu prirodnu nepogodu utjecati u dugoročnom razdoblju. Prema projekcijama rizik od šumskih požara u požara biti će veći za područje cijele Republike Hrvatske, što će proizvesti veće štete na šumskim ekosustavima, smanjenja vrijednosti drvnih sortimenata, smanjenje populacije šumskih vrsta i gubitka općekorisnih funkcija šuma. Požari otvorenog tipa imati će utjecaj i na prostorno planiranje i uređenje.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – SUŠU - :

² Izvješće Europske agencije za okoliš o klimatskim promjenama

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu u razdoblju do 2040.godine očekivani broj kišnih razdoblja uglavnom bi se smanjio. U razdoblju od 2011. – 2040. godine broj sušnih razdoblja mogao bi se povećati u jesen u gotovo čitavoj zemlji. U razdoblju od 2011. do 2040. godine ljeti se očekuje porast broja vrućih dana, što bi moglo prouzročiti i produžena razdoblja s visokom temperaturom zraka. Povećanje broja vrućih dana s prosjekom od 15 do 25 dana u razdoblju referentne klime bilo bi više od 8 dana u istočnoj Hrvatskoj. U budućem klimatskom razdoblju 2011. do 2040. u većini se krajeva očekuje povećanje evapotranspiracije, kao smanje vlažnosti tla. Glavni očekivani utjecaj klimatskih promjene i povećanja suša u području poljoprivrede su u promjeni vegetacijskog razdoblja, nižim prinosima svih kultura i većoj potrebi za vodom.³

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – TUČU - :

Poljoprivreda je posebno osjetljiva na klimatske promjene jer je općenito jako ovisna o vremenskim prilikama. Sva izravna klimatska obilježja – temperatura, oborine i vremenski uvjeti – utječu na proizvodnju. Zbog ukupne vrijednosti, utjecaja na sigurnost hrane i radnih mjesta koja otvara poljoprivreda je važna grana hrvatskoga gospodarstva na koju su već u proteklih nekoliko godina snažno utjecale klimatske promjene. Posljedice ekstremnih vremenskih pojava kao što su poplave i tuče te nedostatak vode bili su prosječni gubici od 176 milijuna eura na godinu od 2000. do 2007., a razmjeri štete u budućnosti bi se mogli i povećati. Ranija cvatnja i sazrijevanje pojedinih sorata grožđa i voća zbog toplije zime i proljeća donekle pozitivno utječu na poljoprivrednu proizvodnju, što omogućuje veće prinose. Međutim, vinogradarske regije mogle bi proširiti svoje sortimente, zbog čega bi se izgubila regionalna obilježja vina i smanjila njihova konkurentnost.⁴

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – MRAZ - :

Klimatske promjene postale su veliki problem današnjice te se njihov utjecaj uočava u poljoprivrednoj proizvodnji, a isto tako i u voćarstvu. Javlja se mnogi problemi vezani za mirovanje voćnih vrsta, prijevremenu cvatnju, pojavu raznih nepogoda (mraza, suše, poplava) i brojnih drugih stresnih čimbenika koji štetno djeluju na voćne vrste. U Republici Hrvatskoj prevladava umjerena klima te se posljednjih godina povećava srednja godišnja temperatura, zime postaju sve blaže, a u vegetaciji se javljaju mrazovi i ekstremne suše. Zadatak voćara je ublažiti negativno djelovanje klimatskih promjena na proizvodnju voća te prilagoditi tehnologiju uzgoja i sortiment voćne vrste s obzirom na klimu određenog područja.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – VELIKU VISINU SNIJEGA - :

³ Projekcija klimatskih promjena za Republiku Hrvatsku prema scenariju u kojem dolazi do smanjenja koncentracije stakleničkih planova uz poduzimanje mjera za ublaženje i prilagodbu.

⁴ Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, Zagreb 2017.

Jače smanjenje snježnog pokrova u budućoj klimi očekuje se u onim predjelima koji imaju najveće snježne pokrove (Gorski kotar i ostali planinski krajevi).⁵

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA -:

Prema Strategiji povećanje klizišta utjecat će na prostorno uređenje, povećati opseg zdravstvenog i socioekonomskog opterećenja zajednice zbog kontaminacije hrane i onečišćenja okoliša nakon prirodne nepogode.

3. POPIS MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ŠTETE OD STRANE OŠTEĆENIKA ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. U razdoblju od 25. ožujka 2020. godine do 15. svibnja 2020. godine na snazi je bio Zaključak Državnog povjerenstva za procjenu šteta kojim su zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgođeni rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Navedeni zaključak je stavljen izvan snage Zaključkom Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda od 15. svibnja 2020. godine.

Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda 10. studenog 2020. godine donijelo je Zaključak kojim se odbijaju svi zahtjevi za naknadnim unosom podataka o nastalim štetama zaprimljeni nakon 15. svibnja 2020. te će sva daljnja postupanja vezana za prijavu šteta provoditi u skladu sa predmetnim zaključkom.

2. Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave.

---

⁵ Izvor: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama za Republiku Hrvatsku

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
- a) Građevine ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#) , [prilog 3](#), [prilog 4](#))
  - b) Opremu ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#), [Prilog 5](#))
  - c) Zemljišta ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#))
  - d) Višegodišnje nasade ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#))
  - e) Šume ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#))
  - f) Stoku ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#))
  - g) Ribe ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#))
  - h) Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#))
  - i) Ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).
4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:
- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
  - podatke o vrsti prirodne nepogode
  - podatke o trajanju prirodne nepogode
  - podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
  - podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
  - podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
  - podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

U preostalom dijelu procesa obrade šteta nema promjena.

4. CJELOVITI PREGLED NOSITELJA MJERA U ODGOVORU NA PRIRODNE NEPOGODE

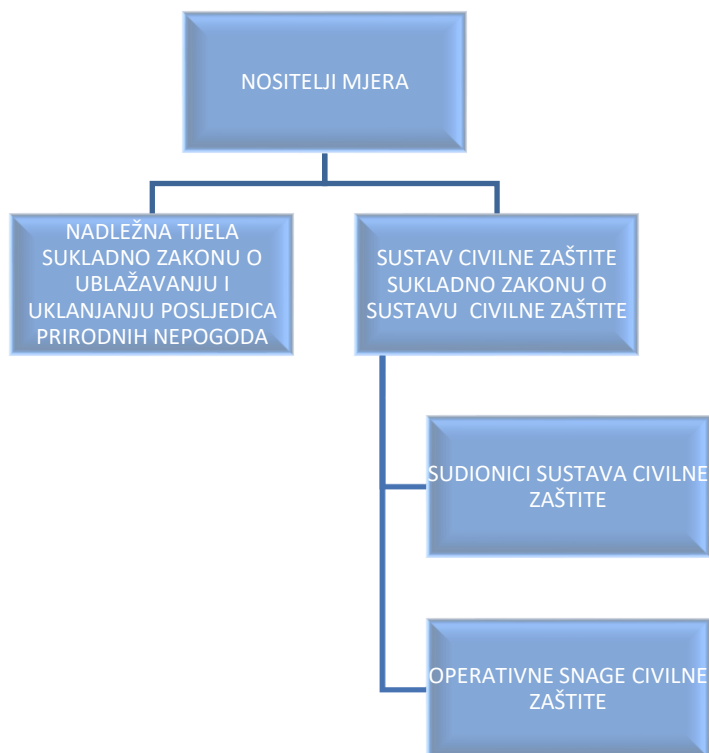
Nositelji mjere u odgovoru na prirodne nepogode razvrstavaju se u dvije skupine:

- Nositelji mjera koji sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ovlašteni su za proglašenje prirodne nepogode, koji procjenjuju štete od
- prirodne nepogode, dodjeljuju pomoć za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području Republike Hrvatske, unose i vode podatke u Registru šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Registar šteta) te postupaju u drugim pitanjima u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Nadležna tijela za provedbu Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda su:

- Vlada Republike Hrvatske,
  - Povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda: Državno povjerenstvo, županijska povjerenstva, gradska i općinska povjerenstva,
  - nadležna ministarstva za financije, poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, gospodarstvo, graditeljstvo i prostorno uređenje, zaštitu okoliša i energetiku, more, promet i infrastrukturu,
  - jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
-
- Nositelji mjera koji su obvezni djelovati sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite. Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.
Nositelje mjera koji su odgovorni za provedbu Zakona o sustavu civilne zaštite razvrstavamo u dvije podskupine:
    - Sudionici sustava civilne zaštite (Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova, tijela državne uprave i druga državna tijela, Oružane snage Republike Hrvatske i policija i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave).
    - Operativne snage sustava civilne zaštite čine:
      - stožeri civilne zaštite
      - operativne snage vatrogastva
      - operativne snage Hrvatskog Crvenog križa
      - operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja
      - udruge
      - postrojbe i povjerenici civilne zaštite
      - koordinatori na lokaciji
      - pravne osobe u sustavu civilne zaštite.

Grafički prikaz 1: Sustav nositelja mjera

5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA

U skladu sa obvezama iz čl. 17. Zakona o sustavu civilne zaštite, Općina Čepin donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća. Navedenim dokumenta, između ostalog utvrđena je spremnost sustava civilne zaštite Općine da odgovori na moguće prijetnje velikom nesrećom.

Zbirna ocjena spremnosti u području preventive i reagiranja iznosila je nisku spremnost (3). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

6. DRUGE MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA, ZNANSTVENIM USTANOVAMA I STRUČNJACIMA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA

2020. godina donijela je promjene na raznim područjima ljudskog djelovanja, tako i u sustavu mjera u području prirodnih nepogoda.

Pandemija virusom COVID-19 u kombinaciji sa potresom i olujnim nevremenom na području glavnog grada Republike Hrvatske pokazala je svu kompleksnost i složenost kriza. Također, pokazalo se koliko je stručnost i kvaliteta u odgovoru na krize bitna, stoga je suradnja sa nadležnim tijelima, znanstvenim ustanovama i stručnjacima imperativ za sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Stoga, u daljnjem tekstu biti će pružan pregled sustava suradnje koji može poslužiti kao platforma za razvoj adekvatnog odgovora na prirodne nepogode na razini JLP(R)S.

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA RAZINI EUROPSKE UNIJE (EUROPSKI ODBOR REGIJA)

Općina Čepin kao i ostale JLP(R)S ima mogućnost iznositi svoje stavove o potrebama lokalnih i regionalnih zajednica na razini Europske unije putem svojih predstavnika u Europskom odboru regija.⁶

U odnosu na prirodne nepogode Europski odbor pružio je dva izuzetno bitna mišljenja:

- mišljene na Akcijski plan za Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa⁷ 2015. -2030. i
- mišljenje na preispitivanje mehanizma Unije za civilnu zaštitu⁸

AKCIJSKI PLAN ZA OKVIR IZ SENDAIJA ZA SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA 2015.-2030.

Na Trećoj svjetskoj konferenciji UN-a u Sendaiju, Japan usvojen je Okvir za smanjenje rizika od katastrofa. Europska komisija je temeljem navedenog dokumenta i ostalih međunarodnih dokumenata razvila svoj radni dokument: Akcijski plan za Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa 2015. – 2030.⁹ Svrha Akcijskog plana je implementacija i nadogradnja Sendai okvira, radi daljnjeg unapređenja i promicanja upravljanja rizikom od katastrofa i njegove integracije u politike EU.

Na Akcijski plan svoje stručno mišljenje pružio je i Europski odbor regija koji je između ostalog istaknuo na čemu se treba zasnivati budući pristup smanjenju rizika od katastrofa:

- lokalne i regionalne vlasti prve odgovaraju na krizne situacije osiguravanjem osnovnih usluga i nadzora te upravljanjem katastrofama kada do njih dođe; odgovorne su za prevenciju i za organizaciju hitnih mjera intervencije i operacija spašavanja, te najvažnije, raspolažu iscrpnim znanjem o lokalnom području i zajednici.

---

⁶ Na razini EU postoji niz institucija i organizacija koji imaju za cilj istaknuti potrebe lokalnih zajednica, a najznačajniji je Europski odbor regija. Odbor regija omogućuje regijama i gradovima da službeno iznesu svoje stavove u zakonodavnim postupcima EU-a i tako osigurava poštovanje položaja i potreba regionalnih i lokalnih vlasti.

⁷ Službeni list Europske unije (2017/C 272/07)

⁸ Službeni list Europske unije (2018/C 361/07)

⁹ https://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/sendai_swd_2016_205_0.pdf

- odgovornost za civilnu zaštitu često se prenosi na lokalnu i regionalnu razinu vlasti, a da ona pritom ne raspolaže dostatnim sredstvima za zadovoljavanje potreba. Lokalnim su vlastima potrebni odgovarajući resursi i ovlasti za donošenje odluka.
- potrebno je dodijeliti odgovarajuća financijskih sredstava za smanjenje rizika od katastrofa na lokalnoj i nacionalnoj razini.

PREISPITIVANJE MEHANIZMA UNIJE CIVILNE ZAŠTITE

Rekordni broj šumskih požara 2017. godine na području Europske unije koji je usmrtilo 127 osoba i zbog kojeg je izgorjelo više od 2,1 milijun hektara zemlje, sa procijenjenom štetom od cca. 10 milijardi eura, tražio je jačanje suradnje država Europske unije i jačanje Mehanizma unije civilne zaštite.

Europski odbor regija je u svojem mišljenju između ostalog istaknuo:

- djelovanje lokalnih zajednica najbrži je i najučinkovitiji način ograničavanja štete koju prouzrokuju katastrofe
- lokalne i regionalne vlasti treba uključiti u pregled planiranih ulaganja u sve relevantne programe i u raspravu o mogućim promjenama
- jedan od načina za osiguranje učinkovitijeg odgovora na katastrofe, koji bi bio u skladu s načelom supsidijarnosti, bilo bi usmjeravanje na potporu i pomaganje jačanja sposobnosti lokalnih zajednica za odgovor na katastrofe.

Oba ova mišljenja koja su tražila da se prepozna značaj lokalnih zajednica u odgovoru na krize uvažena su i imala su bitan utjecaj na kreiranje odgovora tijela Europske unije¹⁰ u području prirodnih nepogoda.

Namjera Općine Čepin je i dalje putem hrvatskih predstavnika u Europskom odboru regija koristiti navedenu platformu kako bi jasno artikulirala potrebe lokalne zajednice u odnosu na odgovor na prirodne nepogode.

---

¹⁰ <https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/Opinions/3783-Report-impact-CoR-opinions-LR.PDF>
<https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/Opinions/3976-Impact-report-2018-full-version.pdf>

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA NACIONALNOJ RAZINI

Na razini Republike Hrvatske kao ključni dokument u prilagodbi klimatskim promjenama donesena je Strategija prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu.

Provedbom Strategije između ostalog smanjit će se ranjivost sustava na prirodne nepogode i smanjiti negativni financijski učinci.¹¹

Strategijom je određeno 85 mjera prilagodbe kao i ključni dionici. U odnosu na JLP(R)S bitno je istaknuti:

- Strategija ima nacionalni karakter, ali veliki dio mjera uključuje JLP(R)S kao ključne sudionike cijelog procesa koji će biti baza u provedbi niza mjera i surađivati sa raznim tijelima više hijerarhijske razine.
- Strategija prilagodbe provodit će se putem akcijskih planova¹² čije mjere i aktivnosti moraju biti komplementarni sa ciljevima iz Europskog zelenog plana. Od ključnog značaja za uspješno provođenja mjera iz akcijskih planova je jačanje stručnih i provedbenih kapaciteta JLP(R)S.

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA LOKALNOJ RAZINI

Kako bi se pojačao odgovor na prirodne nepogoda, a koje su posljedica klimatskih promjena, preporuka je Strategije¹³ provesti mjere prilagodbe u djelatnostima koje, u manjoj ili većoj mjeri, imaju dodirnih točaka s aktivnostima prilagodbe klimatskim promjenama: uređenje naselja i stanovanja, komunalno gospodarstvo, prostorno i urbanističko planiranje, zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna

¹¹ Prema izvješću Europske agencije za okoliš, Republika Hrvatska spada u skupinu od tri europske zemlje s najvećim kumulativnim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod (BNP). Iznos ukupno prijavljenih šteta za razdoblje od 2013 do 2018. godine bili su oko 1.8 milijardi eura.

¹² S obzirom na vremensko razdoblje Strategije, prilagodbe će provoditi kroz Akcijske planove za petogodišnje razdoblje.

¹³ Sukladno čl.15.Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine 127/2019) nacionalni razvojni dokumenti i razvojni dokumenti pojedinih područja i djelatnosti moraju biti usklađeni sa načelima, osnovnim ciljevima, prioritetima i mjerama utvrđenim u Strategiji niskougljičnog razvoja i Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama.

zaštita. Za što učinkovitije djelovanje JLP(R)S-a prema prilagodbi klimatskim promjenama, potrebno je značajno jačati njihove kompetencije i kapacitete:

- izrada razvojnih i prostornih planova koji će uključivati komponentu prilagodbe klimatskih promjenama.
- na tehničkoj razini obuka službenika i stručnjaka u pojedinim područjima prilagodbe klimatskim promjenama.

UTJECAJ PANEDMIJE COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 virusa usporeno je donošenje Nacionalne razvojne strategija kao dugoročnog akta strateškog planiranja koji definira nacionalnu politiku regionalnog razvoja.

Kao hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj Nacionalna razvojna strategija služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika Republike Hrvatske i ostali akti strateškog planiranja (između ostalog razvojni planovi) ne mogu biti u suprotnosti sa Nacionalnom razvojnom strategijom.

SURADNJA SA STRUČNJACIMA ZA PRIRODNE NEPOGODE

PLANSKI DOKUMENTI

Općina Čepin usvojila je više planskih dokumenata koji utječu na odgovor prema prirodnim nepogodama:

- Procjena rizika od velikih nesreća
- Plan djelovanja civilne zaštite
- Plan zaštite od požara
- Procjena ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija

Planski dokumenti usklađuju se i revidiraju u skladu sa propisima.

RAZVOJ SUSTAVA ODGOVORA NA PRIRODNE NEPOGODE

Odgovor na prirodne nepogode je složen postupak koji uključuje razne profile stručnjaka i raznovrsne aktivnosti. U odgovoru na prirodne nepogode bitno je nastaviti surađivati na svim navedenim platformama. Općina Čepin će u skladu sa svojim financijskim mogućnostima razvijati svoj odgovor na više polja:

EDUKACIJA

Prema Procjeni rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku utvrđena je vrlo niska svijest o važnosti smanjenja rizika od katastrofa u Republici Hrvatskoj što predstavlja veliki problem u ostvarivanju održivog razvoja. U području edukacije jako je bitno fokusirati na građane, čiju razinu svijesti o zaštiti okoliša, utjecaju klimatskih promjena i načinima sprečavanja i ublažavanja štete od prirodnih nepogoda treba kontinuirano podizati, što je moguće kroz razne edukacije i projektne aktivnosti.

DIGITALIZACIJA

Pandemija virusom COVID-19 pokazala je izuzetnu važnost digitalizacije. Općina Čepin u sklopu Plana djelovanja CZ-a ima digitalni prikaz cijele općine koji izuzetno pomaže u odgovoru na prirodne nepogode (potres, požari, poplave) jer je omogućen pregled svih bitnih informacija koje su potrebne nadležnim tijelima kako bi odgovor na krizu bio što kvalitetniji i brži.

Nastavkom digitalizacije omogućit će se podizanje razine kvalitete odgovora na krizna stanja.

PROJEKTI

U skladu sa politikama Europske unije i Republike Hrvatske, te stručnim predviđanjima o klimatskim promjenama imperativ u odgovoru na prirodne nepogode mora biti razvoj kvalitetnih projekata koji mogu odgovoriti na složene situacije koje donosi porast prirodnih nepogoda.

Općina Čepin uz pomoć županijske razvojne agencije (Županijska razvojna agencija Osječko-baranjske županije) može iznijeti i složnije projekte iz područja upravljanja rizicima od prirodnih nepogoda.

*****

Temeljem članka 86.a Zakon o proračunu („Narodne novine“, broj 87/08., 136/12. i 15/15.) i članka 32. Statuta Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 5/20.-pročišćeni tekst.), Općinsko vijeće Općine Čepin na svojoj 28. sjednici održanoj dana 30. studenoga 2020. godine, donijelo je

ODLUKU
o kratkoročnom zaduženju Općine Čepin
kod OTP banke Hrvatska d.d.

Članak 1.

Ovom Odlukom o kratkoročnom zaduženju Općine Čepin kod OTP banke Hrvatska d.d. (u daljnjem tekstu: Odluka) odobrava se kratkoročno zaduženje Općine Čepin za iznos od 18.472.193,69 kuna kod OTP banke Hrvatska d.d., radi prolongata rokova korištenja i povrata postojećeg kratkoročnog kredita (Ugovora o revolving kreditu s OTP banka d.d. Split, reg.br. 2572/19 od 28. studenoga 2019. godine), a u svrhu premošćivanja jaza nastalog zbog različite dinamike priljeva sredstava i dospijeća obveza projekata iz članka 2. Odluke o kratkoročnom zaduženju Općine Čepin kod OTP banke Hrvatska d.d. („Službeni glasnik Općine Čepin, broj 15/19.) kao i financiranja novih projekata iz članka 2. ove Odluke.

Članak 2.

Namjena zaduženja je tekuća likvidnost i financiranje projekata financiranih iz fondova Europske unije, kako slijedi:

REDNI BROJ	NAZIV PROJEKTA	IZNOS U KUNAMA
1.	Izgradnja prometne i komunalne infrastrukture gospodarske zone Čepin	9.000.000,00
2.	Energetska obnova zgrade „NK Čepin“ na adresi Ulica grada Vukovara bb, Čepin; Energetska obnova zgrade Društveni dom na adresi Stjepana Radića 55, Čepinski Martinci, Općina Čepin; Energetska obnova zgrade NK „Klas“ Čepin na adresi Neretvanska bb, Čepin, općina Čepin	3.500.000,00

3.	Agro park	2.500.000,00
4.	Park	1.500.000,00
5.	Javna rasvjeta NK Čepin	1.000.000,00
6.	Ulaganja u ostale objekte	972.193,69
	UKUPNO	18.472.193,69

Članak 3.

Kratkoročno zaduženje iz članka 1. ove Odluke odobrit će se putem revolving kredita, uz sljedeće uvjete:

Iznos kredita:	18.472.193,69 HRK
Rok korištenja:	25.11.2021.
Rok povrata:	26.11.2021.
Namjena:	Za tekuću likvidnost i financiranje projekata iz članka 2. ove Odluke
Način korištenja:	Isplata direktno na račun Općine Čepin i/ili poslovne račune izvođača radova, dobavljača i davatelja usluga, ali isključivo prema dostavljenim računima, predračunima, predugovorima, ovjerenim situacijama ili zaključenim ugovorima o građenju, isporuci roba, kupoprodaji ili drugim ugovorima povezanim s isporukom robe i usluga
Način otplate:	Sukcesivno, ovisno o mogućnostima
Interkalarna kamata:	-
Kamatna stopa:	0,75% godišnje, fiksno
Trošak kreditne usluge:	0,00%
Instrumenti osiguranja:	1 zadužnica Općine Čepin
Obveza obavljanja platnog prometa:	Nema

Članak 4.

Ovlašćuje se općinski načelnik Općine Čepin da zaključi Dodatak Ugovoru o revolving kreditu s OTP bankom d.d. Split, reg.br. 2572/19 od 28. studenoga 2019. godine.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu prvog dana od dana objave u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

KLASA: 403-01/19-01/2
URBROJ: 2158/05-20-21

Čepin, 30. studenoga 2020.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Robert Periša, dipl. oec.

*****

Temeljem članka 391. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00., 129/00., 114/01., 79/06., 141/06., 146/08., 38/09., 153/09., 143/12. i 152/14.), članka 8. stavka 3. Odluke o raspolaganju nekretninama u vlasništvu Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 6/13. i 6/16.) i članka 32. Statuta Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 5/20.-pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Općine Čepin na svojoj 28. sjednici održanoj dana 30. studenoga 2020. godine, donijelo je

ODLUKU

o kupnji zgrade Dječjeg vrtića Zvončić u Čepinu

Članak 1.

Općina Čepin u javnom interesu te postupku osnivanja i početka rada Dječjeg vrtića Zvončić Čepin, te interesu mještana općine Čepin, kupuje nekretninu - zgrada „dvorište, oranica-vrtić“ Ignjo Batrnek Mali-Školska 2, k.č.br. 2514, k.o. Čepin, površine 5563 m², odnosno sada Podcentar Dječji vrtić Zvončić u Čepinu, Ulica grada Vukovara 2, Čepin, u vlasništvu Dječjeg vrtića Osijek, a kojega je osnivač Grad Osijek.

Članak 2.

Predmet kupoprodaje su i pokretnine i inventar koji su sastavni dio nekretnine iz članka 1. ove Odluke.

Članak 3.

Za nekretninu iz članka 1. ove Odluke izrađen je Procjembeni elaborat: P-106/2019 od dana 12.03.2019. od strane stalnog sudskog vještaka za procjenu nekretnina Jurice Vrdoljaka, dipl. ing. građ., kojim je utvrđena tržišna vrijednost nekretnine iz članka 1. ove Odluke u iznosu od 3.430.000,00 kn

odnosno 462.628,50 Eura (srednji tečaj HNB: 7,41099 na dan 12.03.2019.).

Članak 4.

Kupnja nekretnine iz članka 1. ove Odluke (kao i pokretnine i inventar iz članka 2. ove Odluke) izvršiti će se na način da će Općina Čepin Gradu Osijeku prodati svoje poslovne udjele u trgovačkim društvima:

- poslovni udio od 7,43% u trgovačkom društvu Športski objekti d.o.o. Osijek, po cijeni od 2.006.724,00 kn,
- poslovni udio od 7,43% u trgovačkom društvu Tržnica d.o.o Osijek, po cijeni od 236.100,00 kn,

kao i 1/7 suvlasničkog dijela nekretnine na k.č.br. 897/G, k.o. Omišalj, koja je upisan u z.k. izvadak broj 4965 k.o. Omišalj, kao kuća, objekti, dvorište, šuma, park, ukupne površine 5.872,00 m², po cijeni od 1.080.000,00 kn.

Članak 5.

Plaćanje nekretnine iz članka 1. ove Odluke izvršiti će se cesijom između Općine Čepin, Grada Osijek i Dječjeg vrtića Osijek.

Članak 6.

Ovlašćuje se općinski načelnik Općine Čepin za provedbu svih pravnih radnji radi izvršenja ove Odluke.

Članak 7..

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

KLASA: 601-01/19-01/2
URBROJ: 2158/05-20-22

Čepin, 30. studenoga 2020.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Robert Periša, dipl. oec.

*****

Temeljem članka 64. stavka 4. Zakona o proračunu („Narodne novine“, broj 87/08., 136/12. i 15/15.) i članka 32. Statuta Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 5/20.-pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Općine Čepin na svojoj 28. sjednici održanoj dana 30. studenoga 2020. godine, donijelo je

ODLUKU
o prodaji poslovnih udjela Općine Čepin

Članak 1.

Ovom Odlukom određuje se prodaja poslovnih udjela Općine Čepin Gradu Osijeku, Franje Kuhača 9, 31000 Osijek, OIB: 30050049642, kako slijedi:

- poslovni udio od 7,43% u trgovačkom društvu Športski objekti d.o.o. Osijek, Kneza Trpimira 23, 31000 Osijek, OIB: 89861654362, po cijeni od 2.006.724,00 kn,
- poslovni udio od 7,43% u trgovačkom društvu Tržnica d.o.o Osijek, Trg Ljudevita Gaja 5, 31000 Osijek, OIB: 30696088490, po cijeni od 236.100,00 kn i
- 1/7 suvlasničkog dijela nekretnine na k.č.br. 897/G, k.o. Omišalj, koja je upisan u z.k. izvadak broj 4965 k.o. Omišalj, kao kuća, objekti, dvorište, šuma, park, ukupne površine 5.872,00 m², po cijeni od 1.080.000,00 kn

odnosno u ukupnom iznosu od 3.322.824,00 kn.

Članak 2.

Svrha prodaje udjela iz članka 1. ove Odluke je stjecanje vlasništva nad nekretninom - zgrada „dvorište, oranica-vrtić“ Ignjo Batrnek Mali-Školska 2, k.č.br. 2514, k.o. Čepin, površine 5563 m², odnosno sada Podcentar Dječji vrtić Zvončić u Čepinu, Ulica grada Vukovara 2, Čepin, u vlasništvu Dječjeg vrtića Osijek, a kojega je osnivač Grad Osijek.

Predmet kupoprodaje su i pokretne i inventar koji su sastavni dio nekretnine iz stavka 1. ovog članka.

Članak 3.

Za nekretninu iz članka 2. ove Odluke izrađen je Procjembeni elaborat: P-106/2019 od dana 12.03.2019. od strane stalnog sudskog vještaka za procjenu nekretnina Jurice Vrdoljaka, dipl. ing. građ. kojim je utvrđena tržišna vrijednost nekretnine iz članka 1. ove Odluke u iznosu od 3.430.000,00 kn odnosno 462.628,50 Eura (srednji tečaj HNB: 7,41099 na dan 12.03.2019.).

Članak 4.

Za utvrđivanje vrijednosti poslovnog udjela Općine Čepin u temeljnom kapitalu društva Športski objekti d.o.o. izrađeno je Izvješće o utvrđivanju vrijednosti udjela koji pripada Općini Čepin u trgovačkom društvu Športski objekti d.o.o. od strane ovlaštenog revizora Davora Rukavine, dipl. oec. iz

društva Revikkus d.o.o. Nova gradiška, Dragutina Lobe 56, 35400 Nova Gradiška, dana 25.11.2020, prema kojem Općina Čepin u društvu Športski objekti d.o.o. ima udio u temeljnom kapitalu od 7,43%, vrijednosti 2.006.724 kn.

Za utvrđivanje vrijednosti poslovnog udjela Općine Čepin u temeljnom kapitalu društva Tržnica d.o.o. izrađeno je Revizorsko izvješće od strane ovlaštenog revizora Eduarda Werkmanna iz društva Werkmann d.o.o. Osijek, Gundulićeva 28, 31000 Osijek, dana 25.11.2020, prema kojem Općina Čepin u društvu Tržnica d.o.o. ima udio u temeljnom kapitalu od 7,43%, vrijednosti 236.100 kn.

Za utvrđivanje vrijednosti 1/7 suvlasničkog dijela nekretnine na k.č.br. 897/G, k.o. Omišalj, koja je upisan u z.k. izvadak broj 4965 k.o. Omišalj, kao kuća, objekti, dvorište, šuma, park, ukupne površine 5.872,00 m² izrađen je Procjembeni elaborat broj: 20-1/2019., od strane stalnog sudskog vještaka graditeljske struke i procjene vrijednosti nekretnina Zlatka Koščine, dipl. ing. građ. Vidikovac 30, 51000 Rijeka, koja na dan 06.04.2019. iznosi 1.080.000,00 kn.

Članak 5.

Kupovina nekretnine iz članka 2. ove Odluke izvršiti će se cesijom između Općine Čepin, Grada Osijek i Dječjeg vrtića Osijek.

Članak 6.

Razliku između vrijednosti zgrade vrtića iz članka 3. ove Odluke i vrijednosti poslovnih udjela i suvlasničkog dijela nekretnine iz članka 4. ove Odluke u iznosu od 107.176,00 kn, Općina Čepin podmiriti će Gradu Osijeku iz sredstava predviđenih Proračunom Općine Čepin za 2021. godinu, izvor financiranja Proračunska pričuva.

Članak 7.

Ovlašćuje se općinski načelnik Općine Čepin za provedbu svih pravnih radnji radi izvršenja ove Odluke.

Članak 8.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

KLASA: 601-01/19-01/2
URBROJ: 2158/05-20-23

Čepin, 30. studenoga 2020.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Robert Periša, dipl. oec.

*****

Temeljem članka 4. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99., 151/03., 157/03., 100/04., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 98/15., 44/17., 90/18., 32/20. i 62/20) i članka 32. Statuta Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 5/20.-pročišćeni tekst.), Općinsko vijeće Općine Čepin na svojoj 28. sjednici održanoj dana 30. studenoga 2020. godine, donijelo je

ODLUKU

o usvajanju Studije o zaštiti kulturno spomeničke baštine na mjesnim grobljima Općine Čepin

Članak 1.

Ovom Odlukom o usvajanju Studije o zaštiti kulturno spomeničke baštine na mjesnim grobljima Općine Čepin (u daljnjem tekstu: Odluka), usvaja se Studija o zaštiti kulturno spomeničke baštine na mjesnim grobljima Općine Čepin, izrađena od strane autora dr.sc. Mladena Radića iz Osijeka, Trg bana Josipa Jelačića 28/II.

Članak 2.

Studija o zaštiti kulturno spomeničke baštine na mjesnim grobljima Općine Čepin sastavni je dio ove Odluke i ista je predmet objave u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

KLASA: 564-01/20-01/2

URBROJ: 2158/05-20-2

Čepin, 30. studenoga 2020.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Robert Periša, dipl. oec.

*****

STUDIJA O ZAŠTITI KULTURNO SPOMENIČKE BAŠTINE NA MJESNIM GROBLJIMA OPĆINE ČEPIN

Temeljem Ugovora o autorskom djelu sklopljenim dana 24. 01. 2020. u Čepinu između naručitelja Općine Čepin, zastupanog po općinskom načelniku Draženu Tonkovcu i autora dr. sc. Mladena Radića, Trg bana Josipa Jelačića 28, 31000 Osijek, ugovorena je izrada Studije o zaštiti kulturno spomeničke baštine na mjesnim grobljima Općine Čepin:

1. Katoličko groblje u naselju Čepin
2. Pravoslavno groblje u naselju Čepin
3. Mjesno groblje u naselju Čepinski

Martinci

4. Mjesno groblje u naselju Čokadinci
5. Mjesno groblje u naselju Beketinci
6. Mjesno groblje u naselju Livana

Studija će sadržavati opise pojedinih grobnih mjesta, odnosno značaj ukopanih osoba, te značaj samog nadgrobnog uređaja kao povijesnog djela. Autor studije treba izdvojiti najznačajnija grobnamjesta, koja bi potencijalno bila od povijesnog značaja.

ZAKONSKA OSNOVA

Osnovni Zakon temeljem kojega je moguće realizirati zadatke iz navedenog Ugovora jest **Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara** (NN 69/1999) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 90/2018). Osobito se na to odnose odredbe iz članaka:

čl. 4- Za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, za određivanje mjera zaštite i nadzor nad njihovim provođenjem, u sklopu svoga djelokruga skrbe i odgovorna su tijela državne uprave, tijela lokalne samouprave i uprave i tijela lokalne samouprave u području kulture, prostornog planiranja i uređenja prostora, zaštite okoliša, graditeljstva, stambenog i komunalnog gospodarstva, turizma, financija, unutarnjih poslova i pravosuđa sukladno zakonu i drugim propisima.

Ostali važniji članci: **5** (svrha zaštite kulturnih dobara); **6** (pojmovi u Zakonu); **7** (Vrste kulturnih dobara-Nepokretna- alineja 4-područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povijesnim događajima i osobama); **10** (preventivna zaštita); **12** (rješenjem o svojstvu kulturnog dobra MK RH se utvrđuju prostorne međe kulturnog dobra, mjere zaštite i obvezu upisa u Registar, Listu zaštićenih kulturnih dobara);

OBVEZE I PRAVA VLASNIKA KULTURNOG DOBRA - čl. **18** (za nepokretno i pokretno dobro mora biti utvrđen vlasnik !); čl. **20** (obveze vlasnika kulturnog dobra !); čl. **24-26** (prava vlasnika) čl **27-33** (ograničenje prava vlasništva na kulturnom dobru i posjeda); **51-53** (dokumentiranje i praćenje stanja kulturnih dobara); **54** (označavanje kulturnog dobra); **55, 59**

(utvrđivanje sustava mjera zaštite za kulturno dobro); **62** (prethodno odobrenje za radove na kulturnom dobru) **74** (hitne mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra); **77-79** (poslovi na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara); **96** (RH, županije, Grad Zagreb, gradovi i općine mogu za upravljanje kulturnim dobrom i provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara osnivati ustanove ili te poslove mogu povjeriti drugoj pravnoj osobi.); **FINANCIRANJE ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNIH DOBARA - čl. 108-114** (čl. 108-Sredstva za održavanje i očuvanje kulturnog dobra osigurava vlasnik kulturnog dobra, odnosno imatelj dobraako dobro ne koristi vlasnik).

SADRŽAJ I METODOLOGIJA IZRADE STUDIJE

I - UVOD

II - KRATKI POVIJESNI PREGLED

III - POJEDINCI I OBITELJI ZNAČAJNI ZA POVIJEST ČEPINA U 19. I 20. STOLJEĆU

IV - ODABIRA OSOBA I NADGROBNIH SPOMENIKA/UREĐAJA - PRIJEDLOG ZA ZAŠTITU I PREZENTACIJU KULTURNO-SPOMENIČKE BAŠTINE - KATEGORIJA „A“

V - PRIJEDLOG ODABIRA NADGROBNIH SPOMENIKA ZA IZRADU EVIDENCIJE IPOHRANU TEMELJEN NA LOKALNOM ZNAČAJU - KATEGORIJA „B“

I - UVOD

Čepin je najveće naselje u Republici Hrvatskoj, smješten 10 kilometara jugozapadno od Osijeka, u sastavu Osječko-Baranjske županije. Prema popisu iz 2008. godine ima 10500 stanovnika. Osnutkom Općine Čepin 29. travnja 1993. godine u njen sastav ulaze mjesta Čepin, Beketinci, Čepinski Martinci, Livana, Čokadinci i Ovčara. Općini Čepin pripadaju i naselja i zaseoci, koji su vrlo često nekadašnje pustare i njihovi dijelovi (Kudeljara-Rit, Mala Branjevina, Velika Branjevina, Branjevina-Galovac, Ovčara Čepinska, Palač-Ciglana, Velik Pomoćin i dr.). Općina Čepin je i po broju stanovnika najveća općina u RH (2008. godine je imala 13450 stanovnika).

Izgradnjom Zapadne obilaznice rasterećen je gusti promet kroz mjesto, a unazad nekoliko godina Čepin postupno postaje općina s razvijenim gospodarstvom, kulturnim i društvenim životom, a gradese i kapitalni infrastrukturni objekti.

Multinacionalnost i multikonfesionalnost se zadržala do danas. Hrvata je po posljednjem popisu 92,32

%, Srba 4,84 %, , dok je Nijemaca, Mađara, Slovaka i drugih manje od 0,3 %. Katolika je 2004.godine 91,35 %, pravoslavnih 5,29 %, muslimana, 0,11 % i drugih (protestanti, Židovi).

U Čepinu postoje tri rimokatoličke župe (Čepinski dekanat), koje pripadaju Đakovačko-osječkoj biskupiji. U mjestu još djeluje Srpska pravoslavna crkva i Evangeoska pentekosna crkva "radosne vijesti". Centralno je mjesno groblje oko župne crkve Uskrsnuća Kristova, dok je pravoslavno groblje izdvojeno na rubu mjesta.

U središtu mjesta, u Parku hrvatskih branitelja nalazi se spomenik za 47 palih čepinskih branitelja u Domovinskom ratu

Iako se postupno ponovno razvijaju brojne privredne djelatnosti (stočarstvo, mljekarstvo, građevinarstvo, proizvodnja plastike, ugostiteljstvo, razni obrti i dr.), od stare industrije još jedino radi Tvornica ulja Čepin, koja je u sustavu jednog od najznačajnijih i najsuvremenijih proizvođača i prerađivača stočnih proizvoda i žitarica u RH, firme "Žito" sa sjedištem u Osijeku.

Pored upravnih, komunalnih, zdravstvenih i socijalnih institucija i sadržaja, djeluju dvije osnovne škole s područnim odjeljenjima, dječji vrtić, Centar za kulturu Čepin i brojna sportska, kulturno-umjetnička, braniteljska i druga udruženja.

Značaj Čepina i njegove spomeničke baštine vrlo opsežno je obrađena u monografiji "Čepin", izdanoj 2009. godine i ona je temelj za daljnje istraživanja. Brojni su značajni arheološki lokaliteti i nalazi koji rasvijetljavaju stariju povijest mjesta, ali projekt zaštite spomeničke baštine na grobljima u mjestu i općini Čepin posebno je važan, jer se radi o spomenicima 19. i 20. stoljeća. Kako se temelji na dosada objavljenim istraživanjima i izvorima, koji su ukazali na značaj pojedinih osoba i obitelji, svakako treba zaštititi njihove nadgrobne spomenike i grobna mjesta i na taj način ih zaštititi od devastacije i sačuvati za budućnost, jer smo svjedoci kontinuiranog nestajanja i nerazumijevanja njihove važnosti. To je cilj ovoga projekta, odnosno studije. Odabir, registracija, zaštita i prezentacija najznačajnijih, a evidentiranje i zaštita spomenika lokalnog značaja sa stilskim, etnografskim i zanatskim obilježjima.

II - KRATKI POVIJESNI PREGLED

Prapovijesni lokaliteti su registrirani na brojnim pozicijama Općine Čepin, a u posljednje vrijeme trebalo bi posebno istanuti višegodišnje iskopavanje na Lokalitetu Čepin-Ovčara/Tursko groblje, koji je pored prapovijesnih nalaza dao i vrlo značajne nalaze iz rimskog perioda (samo sondirani masivni bedemi od opeka i kamenih blokova !) i srednjeg vijeka. U ostatcima crkve zidane kamenom (ispod nivoa poda !) pronađeno je groblje iz perioda 10.-11. stoljeća s bogatim priložima (tzv. Bjelobrdska kultura) i brojni kameni arhitektonski ulomci iz kasnijeg perioda srednjeg vijeka (portal, konzola). Najznačajniji je i nacionalnoj razini osobito važan kameni nadgrobni spomenik iz 15. stoljeća s natpisom posvećenim Eleni, Petrovoj udovici, plemkinji iz roda Koroga, koji su stolovali u obližnjoj utvrdi Kolodvar i gradu Osijeku.

Svakako bi bilo dobro izraditi kopiju ovog spomenika i izložiti ga u budućem postavu muzeja ili muzejske zbirke u Čepinu !

Također je osobito važan arheološki lokalitet Beketinci/Bentež na trasi autoceste A5, gdje je utvrđeno postojanje naselja u kontinuitetu od prapovijesti pa sve do turskih osvajanja, a o čemu je nedavno izdana monografija i otvorena izložba u Arheološkom muzeju Osijek.

SREDNJI VIJEK

Prvi pisani spomen Čepina, koji se zvao Čapa (Chapa, Csapa) ili Kendčapa (Kendcsapa), nalazi se u povelji kralja Bele IV. iz 1256. godine. Čepin se nalazio u Vukovskoj županiji. Sinovima komesa Kleta od Čape (Cletus de Chapa), Ladislavu, Filipu i Grguru potvrđuje se ranija darovnica istog kralja. Kletu su darovani posjedi Filipa, sina Filipovog, koji su su očito bili bliski rod, odnosno brat. Zajednički otac Filip je živio još krajem 12. stoljeća i najstariji je poznati predak još poznatijeg roda Korodških (Kórógyi), kasnije vlasnika i obližnjeg Osijeka. Status trgovišta ili „oppiduma“ u srednjem vijeku govori o važnosti Čepina (isti status ima i Osijek!). U tvrdu Kolođvar u blizini Čepina Korodi su izgradili kao "wasserburg" (utvrda okružena vodom) u 13. stoljeću i svakako je pored kasnijeg osječkog palasa bio upravno središte posjeda Čepin i obitelji Korod. Ostatci srednjovjekovne crkve i nadgrobnog spomenika Eleni na lokalitetu Čepin-Ovčara/Tursko groblje, koji se nalazi u blizini tzv. Starog Čepina svakako predstavljaju lokalnu crkvu vezanu za groblje i obitelj Korog. Početkom 14. stoljeća posjed Čepin se dijeli na dva dijela.

Tijekom previranja nakon izumiranja mađarskih kraljeva iz loze Arpadovića i dolaska na vlast Karla Roberta Anžuvinca, početkom 14. stoljeća i njegovog sukoba s moćnim Gisingovcima kralj drži Korod i tek njegov otac Ludovik I. 1343. godine vraća posjed starim vlasnicima. Čepinska crkva se više puta spominje u popisu desetina (1332.-1335.), ali se ne spominje njen naslovnik. Moć Korodških, vlasnika Osijeka, možemo pratiti u destljećima dugom sporu s Cikadorskom opatijom u Ugarskoj oko prava na naplatu prihoda osječke skele u 14. stoljeću. U izvorima druge polovice 14. stoljeća spominje se i sajam u Čepinu, mlinovi (4). Iz dokumenta datiranog 1415. godine i poslanog župniku u Čepinu, navodi se i naslovnik (titular) crkve, Djevica Marija, pa je sigurno da se radi o crkvi na lokalitetu Čepin-Ovčara/Tursko groblje. O značaju i veličini čepinske crkve govori i podatak iz 1530. godine da su u njoj djelovala dva svećenika (jedan se skrbi o posebnom oltaru!).

Ostatke crkve treba u skoroj budućnosti istražiti do kraja i prezentirati javnosti, ali istražiti i značajne ostatke rimske građevine u neposrednoj blizini iz čijih je temelja i korišten građevinski materijal, pa i kamen za izradu nadgrobnog spomenika Eleni! Ovaj lokalitet pored drugih brojnih značajnih spomenika u Čepinu može biti temelj kulturnog turizma ali i dio obrazovnog sustava. Korodski su u 14. i 15. stoljeću obavljali brojne značajne upravne, vojne i crkvene funkcije (mačvanski banovi, župani, pečuški biskupi i dr.) i pripadali su u red magnatskih obitelji Ugarsko-Hrvatskog kraljevstva i nose naslov baruna (Filip, sin bana Stjepana Korodskog). Filip Kođski prati kralja Žigmunda Luksemburškog na putu na sabor u Konstanci.

Ivan Korodski, sin Filipa jedan je od najistaknutijih velikaša (umro 1456. ili 1457. godine). Obavlja zajedno s Nikolom Iločkim službu mačvanskog bana, a istovremeno je župan baranjski, požeški i vrbaski. Stoluje i sudi u trgovištu Osijek. Ivan sudjeluje s Ivanom Kapistranom u obrani Beograda 1456. godine i uskoro umire. S njegovim sinom Gašparom loza Korodških izumire 1472. godine.

Svakako jedan od najznačajnijih dokumenata o veličini i značaju Čepina u kasnom srednjem vijeku je porezni popis iz 1469. godine. Čepin je popisano kao najveća pripadnost utvrde Korod (Kolođvar).

Korodsko vlastelinstvo je obuhvaćalo 27 manjih sela i zaselaka.. U mjestu je upisano 31 domaćinstvo s imenima domaćina. Sedam slobodnjaka i 23 porezna obveznika. Većinom su to bili Mađari (kasnije kalvini). Krajem srednjovjekovlja nema više izvora o Čepinu, no iz ranijih je vidljiv njegov značaj i veličina njegovih gospodara Koroda.

Svakako preporučamo sudjelovanje u obnovi i prezentaciji utvrde Kolođvar i javno obilježavanje srednjovjekovne povijesti Čepina i nasljeđa plemićke obitelji Koroda, ne samo kao kulturni, nego i turistički događaj!

ČEPIN U DOBA OSMANSKE VLASTI

Iako je Osijek pao pod Turke 1526. godine, u utvrđi Kolođvar je još 1537. godine kršćanska posada. Pod turskom vlašću Čepin je u Požeškom sandžaku kao nahija. Prema popisu stanovnika Požeškog sandžaka iz 1579. godine, Čepin ima 68 kuća s pretežno mađarskim (kalvini) i nešto manje slavenskim stanovništvom. U čepinsku nahiju pripadaju: Čokadinci, Zablaće, Subotica, Koprivna, Poznanovci, Budinci, Pomoćin, Hrastin, Lanka, Galoševci, Tepešenovci, Domanovci, Košinci, Dubin, Martinci, Mošun, Bahuninci, Rašanci, Vojnovci, Ivanovci, Filpetinci, Tabalci i Lešćanci. Nakon oslobođanja od turske vlasti za Čepin se navodi da je 1697. godine pustoselina, odnosno napušteno selište Čapa.

Podatak da je staro naselje Čepin napušteno govori da je nakon obnove novo naselje izgrađeno na području bliže Osijeku, što su potvrdila i nedavna arheološka istraživanja na području/lokalitetu Čepin-Ovčara/Tursko groblje, gdje je pronađena stara srednjovjekovna crkva posvećena Blaženoj Djevici Mariji.

ČEPIN U 18. STOLJEĆU

Nakon oslobođanja opustošene Slavonije upravu je preuzela Dvorska komora u Beču, odnosno djelomično Dvorsko ratno vijeće. Zbog opasnosti od turskih provala i novih sukoba vojska je formirala Vojnu granicu uz Savu, a Dvorska komora počinje prodavati visokom plemstvu područja gdje nije bilo starih vlasnika. Istovremeno dolazi do svojevrstne refeudalizacije, a vlasnici, uglavnom plemstvo iz zapadnog dijela Habsburške monarhije, daju nove posjede u podzakup. Zemlja je napuštena, ostalo je malo stanovništva, a područje južno od Osijeka je uglavnom poplavno. U popisu Kotara i grada Osijeka iz 1697. spominje pored opisa vrste zemljišta i stara kamena (!) crkva, što su arheološka istraživanja i potvrdila. Ipak je Čepin sve do 1751. godine vojno dobro i njegovi stanovnicisu uglavnom služili vojsci, odnosno osječkoj tvrđavi.

Mjesto se počinje naseljavati uglavnom Srbima iz Baranje oko 1737. godine, koji naseljavaju pustozemlju na desnoj obali Drave i u Podunavlju. Govore jekavski i vjerojatno su oni promijenili srednjovjekovno ime Čapa u Čepin.

Od 1751. godine, kada su već ustrojene tri slavonske županije i Vojna krajina, Čepin je došao pod upravu Komore. Mjesto ima 111 kućedomaćina seljaka i 6 kuća Roma (Cigana). Uz kućedomaćina suživjele i brojne obitelji. Obrađivali su 479 jutara, a od stoke su imali: 183 vola, 229 krava i junadi, 155 konja, 480 svinja i dr. Nakon objave Urbara Marije Terezije 1756. godine uredili su se odnosi između kmetova i gospodara. Određeno je što čini selište ili sesija jednog kmeta (količina klasirane zemlje, livada, podkućnica). Od selišta je seljak davao 3 forinte zemljarine i 24 sprežna, odnosno 48 ručna rada godišnje.

VLASTELINSTVO BARUNA ADAMOVIĆA

Čepinski komorski posjed 1765. godine kupio je podžupan Virovitičke županije i carski savjetnik, barun Ivan Kapistran Adamović. Adamovići su najvjerojatnije porijeklom iz Ciprovca u Bugarskoj (kao i Pejačevići) i nakon propasti ustanka 1688. godine pred Turcima su se sklonili u Ugarsku i nastanili se u Pećuhu kao trgovci. Pavao Adamović je dobio ugarsko-hrvatsko plemstvo 1714. godine. Njegov sin Martin bio je upravitelj Beljskog vlastelinstva. On je i otac Ivana Kapistrana, veleposjednika i ekonimiste, koji je napisao prvi Pravilnik o upravljanju imanjem. Uredio je veliki posjed od 24000 jutara, a nakon 1800. godine se povlači i živi u Osijeku, Varaždinu i Čepinu. Pokopan je u crkvi Presvetog trojstva 1808. godine, koju je ranije dao izgraditi. Njegov

novoizgrađenidvorac (1779.) više ne postoji. Nakon skore smrti njegovog sina i nasljednika Pavla, posjed nasljeđujeunuk Ivan Kapistran II (1802.-1876.). Provode se projekti isušivanja i naseljavanja (Ivanovci 1835. naseljeni Njemcima, Antunovac Njemcima i Mađarima, Ernestinovo Njemcima iz Bačke).

Podizanjem brojnih pustara ispunjava ispražnjena zemljišta.

Čepinski posjed 1768. ima ukupno 1664 jutra obradive zemlje i 140 kućedomaćina. Nakon kupovine,Erduta, Aljmaša i Tenje posjed je značajno porastao. Ivan Kapistran I. Adamović već 1785. godine otvara prvu užariju u Čepinu, kao logičan nastavak uzgoja konoplje. Njegov unuk otvara u suradnji s još dva poduzetnika prvu tvornicu šećera koja je radila od 1836 do 1853. godine (100 radnika !).

Osniva tvornicu svile i tvornicu ulja, mlinove i napredne pustare i uvodi najnaprednije agrotehničkemjere i mehanizaciju. Sudjeluje i na gospodarskoj izložbi u Parizu 1855. godine.

Nakon revolucije 1848. godine Adamovići sudjeluju na strani ugarskih pobunjenika i nakon ukinuća kmetstva ostavljen im je samo alodijalni dio vlastelinstva. Ivan Kapistran II je kao i njegov djed autorznačajne disertacije o poljoprivredi, koju je poslao povodom 50. obljetnice Bečkom gospodarskom društvu, gdje predstavlja slavonsko gospodarstvo. U drugom dijelu prikazuje i ogledno dobro Livanu.U zaključku se zalaže za otvaranje poljoprivrednog zavoda ili škole u čemu je i sam spreman sudjelovati.

DIOBA VLASTELINSTVA

Od 1854. godine formira se Osječki kotar s nekoliko upravnih općina. Čepin je jedna od njih, a na čelusu im općinski načelnici, koje je potvrđivala Zemaljska vlada u Zagrebu. U upravnu općinu Čepin pripadale su i brojne pustare, a ovaj sustav uprave trajao je sve do 1918. godine, odnosno propasti Austro-Ugarske i formiranja Trojedne kraljevina Srba,Hrvata i Slovenaca, kasnije Kraljevine Jugoslavije.

Nakon smrti Ivana Kapistrana II 1876. godine, njegov sin Ladislav (1823-1901.) ženi Oktaviju pl. Mihalović i postupno raprodaje imanje, a dio posjeda kasnije dolazi u ruke Mihalovića. Poslije njegove smrti ostatak posjeda naslijeđuje Bela Adamović (1856.-1934.). Posjed je rasprodan, a samomanji dio ostao je u rukama Karla pl. Mihalovića. Bela je bio poznati glazbenik. S njim nestaje loza Adamovića Čepinskih.

U osječkim novinama „Die Drau“ od 25. travnja 1880. pod naslovom „Die Catastrophe der HerrschaftČepin“ navode se brojni razlozi propasti, od preskupih tvornica šerera, svile i konoplje (kredit), pa do skupe regulacije rijeke Vuke. Autor spominje visoke poreze, loše prometnice, nekvalitetnu zemlju i lijene i neobrazovane seljake (klasični stereotip-njemačke novine-op. a !). Stanje Čepinskog posjeda najbolje se vidi iz inventara sastavljenog 1880. godine. Pored pokretne imovine nema popisa nepokretne, ali se može pretpostaviti da se radi oko 15000 hektara. Na posjedu su bile slijedeće pustare: Belin dvor, Laci dvor, gospodarstvo Bara, Orašje, Livana, Orlovnjak i Ivanovac. Plantaža dudova je služila tvornici svile. Zasebno je bilo gospodarstvo Erdut. Tko je sve bio novi vlasnik dijelova posjeda vidi se iz kanonske vizitacije 1899. godine. To su uglavnom tvorničari i poduzetnici iz Osijeka (Antun Bartolović, osječki trgovac, Tomo Plazzeriano, vlasnik ciglane, Emerik Reisner, vlasnik Tvornice žigica, Josip Kraus, vlasnik Paromlina i dr.) Ukupno je Čepinski posjed podijeljen na20 posjeda. Vlastelinstvo Čepin je 1912. od Mihalovicha kupio Otto Knobloch iz Osijeka. Dobro Belin dvor s Pomoćinom (Ovčara) od obitelji Schapringer de Csepreg kupio je početkom 20. stoljeća Feliks Pfeiffer.

Poslije propasti Austro-Ugarske monarhije zemljište je na temelju prve agrarne reforme dijeljeno prijesvega solunskim dobrovoljcima (Srbima), a kasnije je podjeljena svim kolonistima. Prema glavnoj knjizi potrošača općine Čepin iz 1941. godine nalaze se popisane pustare u Čepinu prema kućnim brojevima: Ovčara 1-20 (Feliks Pfeiffer); Mali Pomoćin 21-33; Tvornica kudjelje i lana (Pfeiffer) 34- 67; Stara fabrika (Holzhaur, Miller); pustara Janković 68-120; pustara Palača 121-147 (veleposjednik Speiser); pustara Podrumine (dr. iur. Maksimović); pustara Orašje-Gušće 156-164; pustara Rohreger od 165-177; pustara Ericha Knoblocha od 178-199; pustara Bara od 200-238; pustara Ugljara od 239- 248 (veleposjednik Mundweil); pustara Luščić od 249-269 (veleposjednik Oton pl. Knobloch); pustara Galovac od 270-275; pustara Gartlgruber od 276-284 (gazda Volmut); pustara Zimmer od 285-291; salaš Walter od 292-295 (posjednik Johan Walter).

O pustaram južno od Osijeka i njihovoj povijesti nedavno je izdana opsežna mografija autora Ivana Kastela i Branimira Vadjle (Pustare južno od Osijeka, Osijek/Antunovac, 2019.).

ČEPIN KAO MULTINACIONALNA I MULTIKONFESIONALNA SREDINA

U drugoj polobini 18. stoljeća pored Srba iz Južne Ugarske stižu i novi stanovnici iz južne Njemačke, odnosno Švapske i austrijskih pokrajina. Uglavnom su to seljaci. Hrvatske obitelji dolaze iz Baranje i Bačke, Bosne i dr. Zbog loših klimatskih uvjeta (močvare) i bolesti velika je smrtnost među doseljenicima. Rimokatolici se vraćaju kući i ostaju uglavnom pravoslavni stanovnici. Katolika je krajem 18. stoljeća 139 u tek 18 kuća.

U mjestu su u drugoj polovini 18. stoljeća katolička crkva posvećena Svetom Trojstvu (kapela), koju su izgradili Adamovići i pravoslavna posvećena Sv. Arhangelu Mihailu, obje od kamena. Snažnije doseljavanje Hrvata, ali i ostalih nacija iz cijele srednje Europe započinje u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća kada je dovršeno isušivanje močvarnih područja i nastaje dosta prazne zemlje. I Adamovići brojnim povlasticama privlače nove doseljenike iz Južne Mađarske, ali i Njemci, Česi, Slovaci, Židovi, Talijani i dr. stižu. Svi oni doprinose gospodarskom, društvenom, kulturnom i svakom drugom uzdizanju mjesta. Od 1900. do 1918. godine broj stanovnika je narastao s 2863 na 4451 !

Pored katolika i pravoslavaca bilo je nešto Židova i pripadnika augsburške konfesije (evangelička luteranska crkva), za razliku od evangelika helvetske vjere kalvina, koji su uglavnom bili Mađari i Slovaci. Pravoslavaca 1791. godine ima 762, a 1905. godine 1615. Katolika 1784. godine ima 139, a 1882. godine 2370. Katolici su uglavnom Hrvati, ali i Njemci, Česi, Slovaci, Mađari, Talijani i dr.

Čepin je sve do 1860. godine filijala župe

Brodanci ! OPIS SELA u 18. i 19. stoljeću

Iako opis sela iz 1777. godine (von Taube) uglavnom govori o putovima, zemljištu i okolnim vodama/močvarama, malo se toga odnosi na samo selo. Čepin je u 18. stoljeću tipično ušoreno slavonsko selo s drvenim kućama s obje strane Glavne ulice (danas kralja Zvonimira !). Korišten je tzv. čerpić i prijesna cigla, a krovovi su bili od slame ili trske. Prozori su bili bez stakla. U 19. stoljećuselo ima 3 ulice. Glavna se u blagom luku kreće u pravcu istok (od Osijeka) – zapad. Kroz selo prolazi zemaljska (državna) cesta Osijek-Đakovo. Do Osijeka je 12 kilometara.

Pored katoličke crkve/kapele i pravoslavne crkve u Glavnoj ulici su se nalazili stariji dvorac, jednokatna kurija Adamovića iz druge polovice 18. stoljeća (izgradio Ivan Kapistran I.) i kasniji jednokatni klasicistički izgrađen u obliku slova "L" početkom 19. stoljeća (Ivan Kapistran II.), koji i danas postoji. Poslije II. svjetskog rata je korišten za osnovnu školu, a kasnije kao dom za starije

osobe(Adamović/Knoblochov dvorac). Stariji dvorac je porušen 1946./1947. godine.

Dvadeseto stoljeće donosi izgradnju prizemnih kuća od pečene cigle. Pored ostalih važnih podataka, o svakodnevnom životu sačuvana je arhivska građa u fondu "Upravna općina Čepin" u Državnom arhivu u Osijeku. Prehrambene navike, način oblačenja, razlike u običajima među stanovnicima različitih nacija i utjecaj grada Osijeka na život daje živopisnu sliku Čepina u drugoj polovici 19. i početkom

20. stoljeća. Otvorena je škola, uvode se peći na drva, štednjaci i petrolejska rasvjeta. Fotografije nastale krajem 19. i početkom 20. stoljeća svakako su jedan od najvažnijih izvora za istraživanje svakodnevnice u Čepinu.

Selo se sve do kraja 19. stoljeća dijeli na Stari Čepin ili "Racki" (Rasi, Raci prema Raškoj-srpski zapadni dio) i Novi Firtl ili "Tocki". U Starom žive Srbi, Hrvati i Njemci, a u Novom su uglavnom doseljenici raznih nacionalnosti (Česi, Slovaci, Njemci, Hrvati, Romi i dr.). Po popisu iz 1869. godine Stari ima 1843, a Novi 1950 stanovnika. U 20. stoljeću granica je kod gostionice Ivana Benjockog. Stari se smatrao od kuće Brkića i Niže pučke škole prema zapadu. Postojalo je 5 ulica: Glavna ulica (ulica Kralja Zvonimira), Prnjevar u Starom Čepinu (danas Ulica kardinala Alojzija Stepinca), Ciganmala (Ulica Ivana Adamovića)-izlazila u produžetku na Cigansku malu (mahalu ?), mjesto kod pravoslavnog groblja gdje su živjeli Romi (Cigani), Slavnićev sokak (Ulica kardinala Šepera) i Šimunovac (Ulica Eugena Kvaternikja). Južno od Glavne ulice su poplavne livade.

Upravna općina Čepin osnovana je nakon ukinuća kmetstva i uspostave županija, 1850. godine. Imala je vlastite prihode i ovlasti, mjesni sud, žandarmerijsku postaju i financijsko-poreznu stražu, a kasnije dobija poštanski i brzojavni ured. Pored okolnih pustara u općinu Čepin je pripadalo mjesto Vladislavci. Općinsku upravu su činili: načelnik-općinski sudac, bilježnik, blagajnik i pisar, koje je biralo Općinsko vijeće.

GOSPODARSTVO

Poljoprivreda i prerada poljoprivrednih proizvoda bila je temelj čepinskog gospodarstva. Otvaranjem tvornica šećera, lana i drugih za preradu poljoprivrednih proizvoda, seljaci se pored uzgoja voća i povrća bave uzgojem šećerne repe, lana i konoplje. Do sredine 19. stoljeća temeljna jedinica agrarnog privredništva je seoska kućna zadruga. Najveći utjecaj na privredu toga, pa i kasnijeg razdoblja imalo je imanje/posjed Adamovića Čepinskih. Još netom nakon I. svjetskog rata je u mjestu 416 ratara, koji pretežito na svojoj zemlji uzgajaju pšenicu, ječam i djetelinu za stoku. Proizvode se i bundeve, čije sekoštice koriste za izradu ulja u maloj uljari Adamovića. Početkom 20. stoljeća se imućniji pojedinci koriste mehanizacijom (traktor za vuču priključnih strojeva, prije svega plugova), no to su uglavnom veleposjednici (Knobloch, Speiser, Pfeiffer).

Obrtnici prate uglavnom poljoprivrednu proizvodnju. Trgovine prodaju uglavnom mješovitu robu. Poznata je trgovina Marije Jačke (početak 20. stoljeća). "Čepinska vjeresijska udruga" osnovana je 1901. za potporu svojih članova i poboljšanje njihovog materijalnog stanja. Članovi su uglavnom bilibogatiji stanovnici Čepina (ravnateljstvo su činili također imućniji članovi). Osnivane su i brojne druge udruge (mljekarska, zemljoradnička), a 1906. "Emerika, paromlinsko društvo" (kasnije "Sjedinjeni paromlin d. d. Čepin). Osnovana je i tvornica žeste.

Općem napretku doprinijela je i telefonska veza Osijekom (1897.), a osobito željeznica (1905.).

Mjesto Čepin je u drugoj polovini 19. i početkom 20. stoljeća izraslo u razvijenu multietničku i multikonfesionalnu sredinu s gotovo svima gradskim sadržajima, dobro povezano cestom, željeznicom poštom sa svima djelovima zemlje, osobito s obližnjim Osijekom. Vjerski, obrazovni (nova škola 1899.; čitaonica 1896.), zdravstveni (općinski liječnik, ljekarna), društveni (brojna društva: vatrogasni dr.) život je razvijen. Broj stanovnika je 1910. godine 3413.

Prvi svjetski rat 1914.-1918., a osobito raspad Austro-Ugarske monarhije i stvaranje Trojedne kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca dovesti će do značajnih promjena, u sastavu stanovnika i privredi, ali osobito u političkim odnosima.

Čepin je nakon 1918. godine i dalje multietnička i multikonfesionalna sredina. Od 4425 stanovnika 1921. godine, 3106 je Katolika, 1276 Pravoslavac, Evangelika 17, Židova 16, Muslimana 6, Nazarena 3, Grkokatolika 1. Srpsko-hrvatskim (!) jezikom govori 3022, mađarskim 670, njemačkim 469, češkim 124, ciganskim 105, slovenskim 32, talijanskim 3.

III - POJEDINCI I OBITELJI ZNAČAJNI ZA POVIJEST ČEPINA U 19. I 20. STOLJEĆU -METODOLOGIJA ODABIRA

Povijest groblja u Čepinu i mjestima općine Čepin, pa samim time i samih mjesta, jedino se može istražiti upravo uvidom i istraživanjem, odnosno zaštitom sačuvane spomeničke baštine, koju čine i nadgrobni spomenici (uređaji-stručni komunalni izraz). Arheološko istraživanje na lokalitetu Čepin Ovčara/ Tursko groblje pokazalo je da se tamo nalazila kamena srednjovjekovna crkva, a ispod nje i najstarije poznato groblje na području Čepina iz 10./11. stoljeća (tzv. Bjelobrdska kultura), što značajno pomiče i granicu postojanja mjesta na području tzv. Starog Čepina. Prva crkva je vrlo vjerojatno bila drvena. Groblje oko kasnije kamene srednjovjekovne crkve je vjerojatno oranjem uništeno, ali je sačuvan iznimno vrijedan kameni nadgrobni spomenik plemkinje Elene iz sredine 15. stoljeća, koja je očigledno bila član obitelji Korog i bila je ukopana u samoj crkvi. Nalazi se u Arheološkom Muzeju u Osijeku i predlažemo izradu replike, koja bi se mogla izložiti u zgradi Općine, odnosno kasnije u Zavičajnom muzeju ili Zbirci Čepina.

Položaj današnjih groblja (katoličkog i pravoslavnog) pokazuje da su nastali na rubovima mjesta u vrijeme kada su uvedene zabrane ukopa pokojnika u naseljenim mjestima radi opasnosti od epidemija. Sličan primjer je i osječka kapela Snježne Gospe na glavnom donogradskom trgu, koja je zapravo služila kao grobljanska kapela sve dok se groblje nije preselilo na istočni rub grada, a groblje potpuno uništeno, odnosno izmješteno krajem 19. stoljeća.

Uvidom u postojeće izvore i literaturu brojni su pojedinci i obitelji izdvojeni kao značajni za lokalnu, ali i širu sredinu, dakle na regionalnom i državnom nivou, a rođeni su ili su vezani radom za Čepin, novrlo malo je njih pokopano na grobljima u Čepinu. Stoga posebnu pozornost treba posvetiti obiteljima i pojedincima koji su se isticali u životu Čepina zadnjih desetljeća 19. i prva dva desetljeća 20. stoljeća, a čiji su nadgrobni spomenici sačuvani na mjesnim grobljima i imaju posebne stilske i zanatske odlike (tzv. kategorija "A").

Zaštita grobova, odnosno grobnih uređaja/nadgrobni spomenika ima za svrhu ne samo odabrati najreprezentativnije (najskuplje) bogatih obitelji i pojedinaca na katoličkom groblju u Čepinu, nego isačuvati najstariji dio oko same grobne kapele Uskrsnuća Kristova, kako bi u budućnosti postojao kontinuitet i vizualni identitet najstarijeg dijela groblja. Stoga treba uzeti u obzir specifične i starije grobove oko kapelice, osobito one s fotografijama. Treba ih detaljno fotografirati, opisati i izmjeriti nakon konačnog odabira za zaštitu (kategorija „B“).

Nakon odabira desetak najvrijednijih grobova, koje treba zaštititi kroz postupak registracije, svakako treba pristupiti čišćenju i saniranju nadgrobnih spomenika, grobnih mjesta, njihovom označavanju i izradi prezentacije na posebnoj tabli/panou s osnovnim podacima o osobi/obitelji i nadgrobnom spomeniku. Ovdje treba imati u vidu zakonske odredbe i vlasnička prava i obveze.

Na grobljima gdje ne postoje pojedinci/obitelji čije grobove treba zaštititi postupkom registracije, potrebno je najstarije i najzanimljivije grobove urediti, podići nadgrobne spomenike ili ih izdvojiti nazasebno mjesto i evidentirati (stvoriti pisanu evidenciju ove tzv. "B" kategorije kao dio budućeg muzeja/zbirke u Čepinu, odnosno kao dio službene evidencije). To je prije svega obveza i posao koji treba odraditi Općina Čepin, odnosno Komunalno poduzeće (?). Preporuča se što više zadržavanja i održavanja nadgrobnih spomenika „in situ“ uz odgovarajuću zaštitu i brigu ! Vrlo često se radi o nadgrobnom spomeniku za jednu osobu (nasuprot obiteljskim grobnicama !), koji su vremenom zapušteni ili potpuno napušteni i bez rodbinskog vlasnika prepušteni rušenju ili čak potpunom uništenju ili preprodaji kao sirovine !

Kod datacije nadgrobnih spomenika treba biti oprezan, pa pored prve upisane, najstarije godine treba voditi brigu i o stilskim karakteristikama, jer je i ranije bio običaj narudžbe i izrade spomenika dalekoprije smrti prvog ukopanog !

IV - ODABIRA OSOBA/OBITELJI I NADGROBNIH SPOMENIKA/UREĐAJA - PRIJEDLOG ZA ZAŠTITU I PREZENTACIJU KULTURNO-SPOMENIČKE

BAŠTINE –KATEGORIJA I („A“)

Podatci o grobljima u Čepinu su vrlo štura, pa ipak se na karti iz 18. stoljeća (Hrvatska na tajnim zemljovidima XVIII. I XIX. Stoljeća-Virovitička županija, 41,43, Zagreb, 2002.) može vidjeti da se današnje katoličko i pravoslavno groblje nalaze na istim mjestima kao i danas. Na istom zemljovidu iz sredine 18. stoljeća još nema crkava, ali je križem označena srednjovjekovna crkva na lokalitetu Čepin-Ovčara/Tursko groblje, što znači da su njeni ostatci još bili vidljivi (Szelistje). Niti u kanonskoj vizitaciji iz 1784. godine ne spominje se katoličko groblje niti kapelica na groblju. Jasno je da nisu sačuvani nadgrobni spomenici mještana iz 18. i prve polovice 19. stoljeća, jer su izrađivani od drveta itek nakon ukinuća kmetstva, naseljavanja stanovnika iz brojnih zemalja srednje Europe (Njemci, Austrijanci, Česi, Slovaci, Talijani i dr.) i porastom broja bogatih seljaka, obrtnika i službenika, u zadnjoj četvrtini 19. stoljeća počinje izrada i postavljanje kamenih nadgrobnih spomenika/uređaja.

Uglavnom su u početku naručivani u osječkim radionicama Hendrich, Payerle i Wirrer i dr., što je uglavnom uklesano u podnožju ili sa stražnje strane nadgrobnog spomenika.

ČEPIN-KATOLIČKO GROBLJE

Ilustracija – Katoličko groblje u Čepinu

Kategorija "I" („A“)

I/1 – Centralni križ

Kao nulti spomenik na čepinskom katoličkom groblju svakako treba zaštititi i obnoviti centralni kameni križ (polje 4 !). Bez podataka (godina podizanja) moguće je da je to najstariji spomenik na ovome groblju, odnosno iz 18. stoljeća. Raspelo je metalno (lijevano željezo) i čini se prema ukrasnojpodlozi u secesijskom stilu da je postavljen na križ na prijelazu 19. u 20. stoljeće. Možda bi posebna rasvjeta i uređenje okoliša (koji je vrlo skučen !) dalo poseban dignitet ovom mjestu zajedničkog okupljanja i spomena na pokojnike.

Sl. 1 a,b, c

I/2 – obitelj Adamović

Od značajnih osoba i obitelji čiji spomenik se nalazi na katoličkom groblju u Čepinu je spomenik dvojici članova veleposjedničke obitelji Adamovića. Prema svom posjedu dobili su i plemićki pridjevak Čepinski. Među njima se izdvaja začetnik loze i značajni inovator i pisac traktata o upravljanju veleposjedom ("Gospodarski pravilnik" 1774.-prvi pisani tekst o ekonomici, odnosno upravljanju velikim poljoprivrednim gospodarstvima) Ivan Kapistran I. pl. Adamović Čepinski (Pećuh, 21. X. 1726.-Čepin, 4. XII. 1808.). On je stvorio ogroman veleposjed. Prva iskustva stekao jekao veliki bilježnik Virovitičke županije i sudjeluje u provođenju Slavenskog urbara Marije Terezije (1756.). Postaje kraljevski savjetnik i požupan. Donacijom Marije Terezije dobiva dobro Čepin 1765.godine, a kasnije kupuje i Erdutski posjed, te postaje jedan od najvećih slavonskih veleposjednika.

Njegovi nasljednici (osobito Ivan Kapistran II. Adamović Čepinski !) šire i unaprijeđuju posjed sve donjegove propasti i rasprodaje 80-tih godina 19. stoljeća. Pokopan je u obiteljskoj grobnici u župnoj crkvi Presvetog Trojstva, koju je dao izgraditi 1769. godine kao obiteljsku kapelu, a koja je 1860. adaptirana u župnu crkvu. U njoj su pokopani i njegovi nasljednici i članovi obitelji.

Jedini članovi obitelji koji su ukopani na katoličkom groblju uz kapelicu Uskrsnuća Kristova su JohanNepomuk Adamovics de Csepin (1827.-1876., Gutsbesitzer-zemljopsjednik !) i još jedan član obitelji istog imena (1861.-1895.). Neobično je što je godina smrti prvog Johana Adamovicsa de Csepin s ovoga spomenika (1876.) ista kao i godina smrti Ivana Kapistrana II. Admaovića Čepinskog ! Tekst jena njemačkom (latinica).

Kako je nakon kratkog upravljanja posjedom umro sin i nasljednik Pavao II. Adamović, posjed je naslijedio Ivan Kapistran II (1802.-1876.). Ivana Kapistrana II. je 1876. naslijedio Ladislav (1823.- 1901.), koji se oženio s Oktavijom pl. Mihalović i nakon toga posjed se dijeli i postupno rasprodaje.Smrću njegovog sina Bele,1934. godine nestaje čepinska loza Adamovića.

Moguće je da je prvi upisani na spomenik sin Ivana Kapistrana II Adamovića, a drugi sin Ladislava Adamovića, no ove pretpostavke tek treba istražiti, ali svakako grob zaslužuje posebnu zaštitu (kategorija "A"). U podacima o grobnom mjestu stoji: ukopana značajna povijesna osoba; grob - spomenik kulture što govori da već postoji određeno vrednovanje grobnice, ali nije jasno da li se radi oslužbenoj zaštiti temeljem Zakona o zaštiti spomeničke baštine ili o lokalnoj zabilješci. Pod lokacija navedeno: polje 4; razred 12; broj groba 4. Već i sama godina prvog ukopa (1876. !) govori da se radi o jednom od najstarijih, a vjerojatno i najstarijem sačuvanom nadgrobnom spomeniku na katoličkom groblju u Čepinu !

Svakako je potrebno urediti prilaz ovome grobu/piramidi ili bolje reći obelisku (u obliku visokog obeliska-simbola povezanosti Neba i Zemlje, odnosno Uskrsnuća !) od sivog granita, s vrlo lijepo

klesanim tekstom na njemačkom i eventualno staviti oznaku zaštićenog groba (isto i za sve ostale ove kategorije!).

Slika 2 a, b

I/3 – obitelj Trojan

Nadgrobnni spomenik obitelji Trojan visoka je piramida (obelisk) od sivog granita, upisana u polječetiri, razred 20, broj groba 7. Navedeno je u službenom opisu da je ovdje ukopana znamenita povijesna osoba i da je grob spomenik kulture, no nije jasno kao i kod drugih o kakvoj i čijoj se procjeni radi. Jezik je hrvatski, pismo latinica. Prva četiri imena klesana su finom kapitalom, zadnja dva su slabiji klesarski uradak. Iznad fino isklesan križ sa strelastim završecima. Kao korisnik naveden je Mazur Ivica, a među podacima o ukopanim osobama navedena je Marija Trojan, koja je očigledno i zadnja iz ove obitelji koja je ovdje ukopana. Prvi ukopani je Vencl Trojan 1910. godine (1851.-1910.). Zadnja Marija Trojan 1967. godine. Sinovi Vencla i Ane (rođ. Stepanek) su Ivan i Antun. Antun (1893.-1944.) je bio brijač, i jedan od osnivača Zadruga za uzgoj crnih slavonskih svinja 1930. godine, a bio je i član općinskog poglavarstva. Sin Vencla, Matija je upisan kao građanin Osijeka (državni majstor potkivač, radio u vojsci, umro 1939.), kao i sin Stjepan (rođ. u Čepinu 1880., radio kao inkasant).

Sl. 3 a

.

I/4 - obitelj Banheyer

Nadgrobnni spomenik piramida od crnog granita upisana kao grobnica u polju 4, razredu 14 i brojgroba 1. Oko grobnog mjesta kovana ograda u dobrom stanju, kao i nadgrobnna ploča s križem s trostrukim završecima. Jezik njemački, pismo gotica. U desnom donjem uglu postolja uklesana radionica "Hendrich Osijek" secесијским slovima. Prva ukopana je bila Maria Hartmann geb.

Banheyer 1913. godine (1878.-1913.), a posljednja Helena Banheyer 1943. godine (1861.-1943.). Mirko Banheyer (1858.-1932.) je očigledno bio suprug Marie Hartmann, dok je Helena vjerojatno bilanjegova sestra.

O ovoj obitelji nema podataka u dostupnoj literaturi o Čepinu, niti su upisani kao građani grada Osijeka (kao niti o obitelji Hartmann), iako se radi o vrlo bogatoj grobnici. Treba je zaštititi prije sveg kao izvrstan primjer uređene, bogate grobnice pripadnika njemačke zajednice u Čepinu i kao dio ambijentalne cjeline oko kapelice. Treba istražiti porijeklo i djelovanje.

Sl. 4a, b, c

I/5 - Obitelj Jačka

Nadgrobnni spomenik u obliku visoke piramide, od crnog granita. Grobno mjesto veliko (trostruka imitirana) upisano u polje 1, razred 10, broj groba 7. Navedeno je da je ukopana značajna

povijesna osoba i da je grob-spomenik kulture (?). Prvotni poklopac i križ u plitkom reljefu. Ograda od kovanogželjeza, a s obje strane nadgrobno spomenika dvije visoke kovane svjetiljke izvan funkcije (nekompletne). Očigledno proširivana, dodatna betonirana površina popucala. Lijepo klesana slova, jezik hrvatski.

Podatci o korisniku: 1. Zglavnik Zvezdana 2. Bašić Kamen (???-prodan ?). Kao ukopani su navedeni: Julijana Jačka (1878.-193?) -bočni natpis, Josip Jačka-općinski blagajnik (1893.-1912.), Marija Jačka (1860.-1916.), Andrija Jačka-graditelj, upis pri dnu bez podataka, Angela Jačka (1900.-1918.)-bočni natpis, Đuro Jačka-graditelj (1860.-1925.) i Milan Jačka (1900.-1937.)-bočni upis. Dio fotografija sa prednje strane se odnosi na bočne upise. Marija Jačka i Đuro Jačka se navode kao " tugujući roditelji" koji postaviše ovaj spomenik, što nas dovodi da je spomenik podignut njihovom sinu Josipu, koji je umro vrlo mlad 1912. godine !

Karakteristično za ovaj nadgrobni spomenik su brojne fotografije i tekst na bočnoj strani uređaja, što daje dodatnu vrijednost. Pri dnu su navedene osobe koje podižu spomenik, a za dvojicu iz obitelji se kaže da su bili graditelji, dok je jedan bio općinski blagajnik, koji je preminuo vrlo mlad. Članovi obitelji su pored navedenih funkcija (graditelji, općinski blagajnici) bili i slijedeće:

Andrija-nositelj domaćinstva, trgovac, likvidator Zemaljske vjeresijske zadruge, blagajnik Hrvatskeseljačke zadruge, tajnik Čitaonice, član uprave "Sokola", član "Hrvatskog radiše"; Đuro-član Srpskeradikalne stranke, predsjednik Čitaonice; Maria-vlasnik trgovine

Grobnicu je potrebno obnoviti, osobito betonski pokrov i kovanu

ogradu.Sl. 5 a,b,c

I/6 – obitelj Koržinek

Nadgrobni spomenik od crnog svjetlucavog granita (labrador, labradorit) u obliku piramide na grobnom mjestu s niskom kovanom ogradom u dobrom stanju (grob dvostruki s okvirom). Upisan u polje 1, razred 14, broj groba 6. Navedeno je da je ukopana povijesna osoba i da je grob-spomenik kulture (?). Korisnici su Marija Koržinek i Franjo Koržinek iz Čepina i Magdalena Prisuda iz Osijeka.Ukopane su: Marija Koržinek, Tomo Koržinek, Josip Koržinek.

Josip Koržinek je bio remenar, član mjesne zadruge za poljoprivredni kredit, član Hrvatske seljačkezadruge i predsjednik Čitaonice.

Sl. 6 – ponovno snimiti !

I/7 – obitelj Hefer

Grobница obitelji Hefer u obliku kapelice navedena u popisu kao „stara velika grobnica“ upisana u polje 3, razred 7, grob broj 1 u koju je „ukopana značajna povijesna osoba“ te da je „grob-spomenik kulture“. Jedinstvena oblikom, tik uz grobljansku kapelicu s lijeve strane posebno se ističe oblikom i brončanim reljefom ožalošćene obitelji nad umrlom majkom. Nije naveden autor, ali se radi o relativno solidnom umjetničkom radu. Ispod reljefa su stihovi Petra Preradovića. Ispred kapelice je povišen grobni prostor sa stepenicama i tri ploče s karikama za podizanje. Fasada s lučnim otvorom

obložena svijetlim i tamnim mramorom, koji čini križ. Na tamnom mramornom luku uklesano velikimpravnim slovima: OBITELJ HEFER. Ispod reljefa uklesana (?) imena Rozalije Hefer (1871.-1916. ?) i Josipa Hefera s dodatkom „otac“ (1867.-1948. ?). Kao korisnik naveden je Hrvoje Hefer iz Čepina, akao ukopani Roza Paulaj, Ana Hefer, Jozo Hefer, Vilim Hefer i Drago Paulaj.

Josip Hefer „otac“ , bio je član ravnateljstva Zemaljske vjeresijske udruge, a Vilim Hefer je bio kolar, načelnik općine, član Hrvatskog radiše i aktivni pripadnik ustaškog pokreta i sudionik u vlasti. Ovdje treba paziti da ne dođe do miješanja brojnih Hefera i Heffera !

Sl. 7 a,b

I/8 – Franciska Bjelki (Bjelka)

Grobnica s nadgrobnim spomenikom u obliku pravokutne ploče (lijevana od betona i kamenčića-kulira

?) s reljefom mlade žene koji personificira tugu upisan je u polje 2, razred 2, broj groba 12. Nema navedenog korisnika (!), a kao ukopana osoba navedena je Franciska Bjelki. Ploča iznad grobnice imareljefni križ, ali su i nadgrobnji uređaj/spomenik i ploča prekriveni gustim pokrovom lišajeva i mahovine, što onemogućava čitanje natpisa i koji je potrebno ukloniti. Postoje primjeri sličnih motivana nekoliko grobova u Osijeku, ali je ovaj jedinstven za Čepin i vjerojatno izrađen tehnikom lijevanjabetona (?). U Čepinu 1930. godine djeluje stolar Stjepan Bjelka, pa se ovdje radi vjerojatno o grešci kod upisa. Nakon čišćenja se mogu utvrditi godine, odnosno godina ukopa i nastanka nadgrobnog spomenika, ali čini se da se ipak radi o starijem spomeniku između dva svjetska rata.

Sl. 8 a,b

I/9 – Bató Ferencz, vikar (plebanos)

Visoka piramida od crnog granita s fino klesanim ukrasnim slovima. Jezik mađarski. Ukopani vikar(vicarius, lat. zamjenik, odnosno zamjenik župnika, a ne župnik kako je navedeno u monografiji o Čepinu !) Bató Ferencz (1860.-1904.) i Bató Katalin (1833.-1902.), vjerojatno majka.

Pored starosti i značaja funkcije, spomenik je posebno važan jer je dio nastarijih spomenika i zanatski izniman. Izrađen je u manje poznatoj radionici Röder Ferencz és Tarsa iz Osijeka (Eszék). Jezik govori o velikom broju Mađara-katolika, stanovnika Čepina, koji su vjerojatno zbog specifičnosti jezika trebali svoga vikara, pomoćnika župnika, odnosno o multietničnosti mjesta.

Sl. 9 a,b,c

I/10 – župnik čepinski Vinko Hajdinyák

Manja piramida od crnog granita s ovalnom fotografijom župnika i dodatnom klesanom ukrasnomokviru. Župnik je umro relativno mlad (1878.-1912.), a njegov spomenik pripada skupini starijih.

Sl. 10

I/11 – otac i sin Sebastian Sehn

Spomenik od crnog granita u obliku hrama sa zabatom i dva stupa kružnog presjeka izrađen u poznatojosječkoj klesarskoj radionici Hendrich. Otac umro 1902., a sin 1937. godine. Spomenik podiže tugujuća supruga. U dnu upisan Sebastian dipl. ing. Rozing, koji je umro 1976. godine. Niti jedan Sehn se ne spominje u dostupnoj literaturi osim Tereze Sehn, koja je 1940. godine sudjelovala u davanju pozajmice za elektrifikaciju mjesta, pa je moguće da je upravo ona i podigla spomenik. Kvalitet izrade, oblik i poznata radiona svrstavaju ovaj nadgrobni spomenik u prvu kategoriju

zaštite.Sl. 11

V - PRIJEDLOG ODABIRA NADGROBNIH SPOMENIK ZA IZRADU EVIDENCIJE IPOHRANU TEMELJEN NA LOKALNOM ZNAČAJU –

KATEGORIJA II („B“)

ČEPIN-KATOLIČKO GROBLJE

Kategorija „II“ („B“)

II/12 – Mary Vrljak

Zanimljiv spomenik u obliku manje piramide od crnog granita s liskunom (labrador) posvećen mladojdevojci koja je rođena u Chicagu (!) 7. X. 1912., a umrla 24. VI. 1926. godine. Vrlo lijepo klesana slova s ukrasnim okvirom oko fotografije. Zanimljiv primjer veza s Amerikom, koji bi bilo zanimljivoistražiti. Brojni su članovi obitelji Vrljak, od kojih su neki bili dobro stojeći i važni članovi lokalne zajednice (Alojz, trgovac; Stanko, trgovac; Ivan, član poglavarstva i dr.).

Sl. – 12

II/13 – Julijo Kolonić

Manja piramida od crnog granita s lijepo klesanim slovima. Kolonić je bio upravitelj paromlina, a umro je 1909. godine. Iako nedostaje ovalna fotografija (dobar primjer uništavanja spomenika koji nanosi nepopravljivu štetu !), ipak je spomenik važan kao povijesni dokument (zgrada velikog mlinaviše ne postoji, a nalazio se na početku odvojka državne ceste prema Đakovu; relativno nedavno srušena ?).

Sl. 13

II/14 – Lenka Stier

Manja piramida od sivo-crnog granita s fotografijom pokojnice (bijela haljina s visokim ovratnikom i medaljonom !) za koju vrlo lijepo klesana slova kažu da je umrla 19. V. 1916. u 17. godini, a grob podižu tugujući roditelji i braća. Obitelj Stier se već spominje krajem 19. stoljeća (Eduard, član ravnateljstva Zemaljske vjeresijske udruge; Franjo, kolar i dr.). Dob i godina smrti pokojnice su poredsamog izgleda svakako važni za vrednovanje ovog spomenika.

Sl. 14 a,b

II/15 – Jakob Schab

Spomenik od crnog granita koji u podnožju ima fotografiju i ime pokojnika s fotografije, zanimljiv je zbog osječke klesarske radionice i tvornice pločica i betonske robe (danas vila na Vukovarskoj ispred pružnog prijelaza !) Hermanna Wirrera. Jakob Schab bio je gostioničar.

Sl. 15 a,b

II/16 – obitelj Pencinger

Spomenik obitelji Pencinger (Antun, Kaja, Helena) postavljen je vjerojatno povodom smrti Antuna (1921.) koji je umro u 28. godini. Njegova slika u uniformi. Nadgrobni spomenik obložen granitnim pločama. Nema posebnih podataka o pokojnicima.

Sl. 16

II/17 – Josefina Horvat, udana Jan

Ovaj specifični spomenik od bijelog mramora podignut je 1916. kada je Josefina preminula u 24. godini. Pored fotografije, tekst je lijepo klesan, a forma spomenika je karakteristični oblik koji se koristi od zadnje četvrtine 19. do prve četvrtine 20. stoljeća ! Brojni su članovi obitelji Horvat kao i Jan (Jahn) u Čepinu, pa je teško odrediti iz čije obitelji je pokojnica.

Sl. 17

II/18 – obitelj Vincer

Piramida od crnog granita s tri fotografije. Iako uređaj odaje dojam starijeg tipa, ipak su svi ukopanumrlji početkom 1930-tih (Dragutin, Antun, Mijo i supruga ?). Dragutin je bio čla Zadruga za uzgoj crnih slavonskih svinja i Zadruga za uzgoj simentalških goveda.

Sl. 18

II/19 – Obitelj Himelrajh

Spomenik od šikloškog crvenkastog kamena s dosta nejasnim slovima obojanim crnom. Ukopani su članovi Josefina, Matija i Martin Himelrajh, obitelji koja je upisana u Čepinu od kraja 19. stoljeća. Ova brojna obitelj (obitelji) dala je i jednog poznatog nastavnika, glazbenika i slikara Viktora Himelrajha (Čepin 1922.- Osijek, 2008.). Martin je bio član Vjeresijske udruge.

Sl. 19

II/20 – Anna Beck

Mala granitna piramida s dosta izbljedjelim slovima (njemačka gotica) i dobro uščuvanom ovalnom fotografijom svečano obučene pokojnice. Brojne su obitelji članovi istog prezimena (Beck, Bek), pa sezasada ne može povezati s određenom. Spomenik je nastao početkom 20. stoljeća.

Sl. 20

II/21 – Katarina Skrenković

Spomenik od granitne ploče s križem na vrhu i dosta istrošenim slovima. Dobro sačuvana ovalna fotografija pokojnice (cijela figura u elegantnoj odjeći !) snimljena vjerojatno u fotografskom studiju sa scenom Osijeku. Obitelj Skrenković spominje se koncem 19. stoljeća (nositelj domaćinstva Josip).

Sl. 21a,b

II/22 – Jula Tobijaš, rođj. Marković

Spomenik u obliku manje piramide od finog bijelog mramora u potpunosti očišćen s lijepo klesanim pozlaćenim slovima. Fotografija pokojnice (s vjenčanja ?) koja kje umrla vrlo mlada (1903.-1927.). Udnu uklesano ime Stjepana Tobijaša (1901.-1988.), koji je možda bio suprug pokojnice ?

Sl. 22

II/23 – Ivan Zamečnik

Nadgrobnni spomenik od sivog granita u obliku ploče. Slova teško vidljiva. Dvije ovalne fotografije (supruga iznad ?). Ivan zamečnik je bio trgovac, član općinskog poglavarstva, član ravnateljstva Agrarne zajednice, Hrvstake seljaček zadruge, član zadruge za uzgoj crnih slavonskih svinja, član Zadruge za uzgoj simentalških govrd, član Srpske radikalne stranke, član Jugoslavenske nacionalne stranke, član DVD-a, Hrvatskog sokolskog društva, odbornik Udruženja srpskih četnika, član nadzornog odbora Hrvatskog pjevačkog društva „Tomislav“ i dr.

Čini se da je spomenik nastao između dva svjetska rata.

Sl. 23

II/24 – obitelj Bazikić

Spomenik od sivog granita s vrlo loše sačuvanim slovima. Iz tri ovalne slike jasno se da su pokopane dvije žene (Justa, Marija ?) i jedan dječak. Čini se da je izrađen u prva dva desetljeća 20. stoljeća. Ruboštećen vjerojatno od udarca (geler ?). Dvadesetih godina 20. stoljeća spominje se Antun Bazikić kao zemljoradnik (ratar).

Sl. 24

II/25 – braća Bazikić

Spomenik od sivog granita u obliku ploče, oštećen pri vrhu. Loše vidljiva slova ne govore o smrti dvadječaka iz obitelji Bazikić, čije su ovalne fotografije jedini dokument o ovoj nesreći koja je zadesila roditelje. Treba istražiti tekst i podatke iz matičnih knjiga. Vjerojatno podignut u dvadesetim godinama 20. stoljeća ?

Sl. 25

II/26 – obitelj Blažić

Nadgrobnni spomenik od bijelog mramora u obliku ploče s križem na vrhu. Slova lijepo klesana njemačka gotica. Jezik njemački (!). U križu uklesana žalosna vrba. Bračni par Leopold i Franciska Blažić očigledno su umrli iste, 1911. godine. Ovalna slika dobro sačuvana. Supruga oslonjena na desno rame svoga Leopolda ! Blažići se ne spominju u literaturi !? Spomenik izrađen u radionici Hendrich u Osijeku (Hendrich-Esseg u donjem desnom uglu !).

Sl. 26

II/27 – Kata Mazur, rođj. Miks

Tipski spomenik od bijelog mramora s križem i žalosnom vrbom na vrhu. Pokojnica umrla 1911. godine (1885.-1911.), kada je spomenik napravljen u osječkoj radionici Hendrich (Osiek !). U donofotografija Antonije Beck (1930.-1941.). Brojni su članovi obitelji Mazur, ali se obitelj Miks ne spominje. Tipski je spomenik vrlo sličan spomeniku obitelji Blažić (radionica Hendrich).

Sl. 27

II/28 – obitelj Šnurkar

Piramida od crnog granita s liskunom (labrador) i lijepo klesanim slovima izrađena je u osječkoj radionici Hendrich oko 1909. godine kada je umro Andrija Šnurkar. Navode se kao ukopani i Marija i Alojz. Iz popisa konfiscirane zemlje 1946. navodi se i Marija Šnurkar, no to nije pokojnica. Jasno je da se radilo bogatoj obitelji zemljoposjednika.

Sl. 28

II/29 – obitelj Ungar

Piramida od crnog granita s fino klesanim njemačkim tekstom na gotici. Anna Ungar umrla je 1924. godine, a Mathias 1938. Kao vlasnik zemljoposjeda spominje se 1946. Mirko Ungar (konfiskacija)

Sl. 29

II/30 – obitelj Koržinek

Piramida od sivog granita s ukopanim članovima obitelji Koržinek (Paulica-djete, Katarina Reder, Katica, Dragutin). Nastao je početkom 20-tih godina 20. stoljeća. Dragutin je bio stočar i krojač, članpoglavastva i Hrvatske seljačke zadruge.

Sl. 30 – ista kao i pod 29 (u pozadini spomenik !)

II/31 - obitelj Getoš

Grobnica brojne i poznate čepinske obitelji Getoš napravljena 20-tih godina 20. stoljeća od ploče sivog granita sa zabatom. Prostor na ploči je podijeljen na lijevi ženski i desni muški, a imena su upisana na uzidanim pločama crnog granita. Ploče su zapravo spojene tekstom: Spomenik podižu tugujući roditelji (Andrija i Terezija) a odnosi se vjerojatno na Anđelu (29. IV. 1945.) i Antuna (15. I. 1944.), koji su očigledno umrli u vrijeme Drugog svjetskog rata ! Na vrhu svake ploče nalaze se po jedna pravokutna fotografija Anđele i Antuna. Adam Getoš se spominje krajem 19. stoljeća, a Andrijaje bio zidar (graditelj ?) i član brojnih zadruga, potpredsjednik Hrvatskog sokolskog društva, član

„Hrvatskog radiše“ i dr. Pored modernih oblika iz vremena art dekoa, ovaj spomenik odiše ratnom i obiteljskom tragedijom, pa bi mogao biti eventualno uključen i u prvu kategoriju !

Sl. 31 a,b

ČEPIN – PRAVOSLAVNO GROBLJE

Iako je pravoslavno groblje također nastalo u 18. stoljeću i sačuvano je više grobova s kraja 19. stoljeća, ipak treba zamjetiti da ako se upotrijebe kriteriji kao za katoličko groblje nema reprezentativnih nadgrobnih spomenika/uređaja. Vjerojatno je to odraz imovnog stanja i

društvenog statusa, no to ne znači da se nekoliko spomenika ne može svrstati naknadno u tzv. „A“ kategoriju temeljem starosti, vrste podataka i relativne posebnosti, odnosno ekskluzivnosti, temeljem stilskih odlika ili veličine spomenika i značaja pojedinca ili obitelji. Treba naglasiti da bi to mogao biti dio najstarijih spomenika, koji se nalaze desno od ulaza, koje treba podići i očistiti kako bi se isčitale podatci i vratili na originalnu poziciju, jer očigledno ne postoje više poznati nasljednici, odnosno privatni vlasnici ili ih se smjestilo u depo i evidentiralo u zasebnu, za ovu priliku ustrojenu evidenciju.

Ilustracija (2) - Pogled na dio pravoslavnog groblja u Čepinu

II/32 – Marija Ruš(s)ić

Nadgrobnni spomenik izrađen vrlo kvalitetno u obliku ploče sa zaobljenim ramenima i križem s uklesanom žalosnom vrbom na vrhu od crvenog šikloškog kamena. Slova vrlo elegantno klesana. Odmahovine i patine teško je isčitati sve podatke, ali je vidljiva godina 1893. kada je osoba umrla. Spomenik podiže sin Bogoljub. Čini se da je spomenik izradila poznata osječka radionica Hendrich (slabo vidljivo, treba provjeriti !). Ako se radi o prezimenu Rusić, to je vrlo često srpsko prezime, kojese spominje krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Sl. 32 a,b

II/33 – obitelj Alilović

Spomenik od sivog granita u obliku hrama sa stupovima i zabatom s križem na vrhu i crnim križem intarziranim u zabat. Slabo vidljiva ćirilčna slova i četiri osobe u ovalnoj slici. Na donjoj gredi sitnoklesan tekst (pjesma ?, spominje se Šabac). Prema vidljivim podacima čini se da je spomenik podignut 30-tih godina 20. stoljeća. Alilovići se spominju krajem 19. stoljeća.

Sl. 33

II/34 – Miloš Vrajić

Manja piramida od sivog granita s ovalnom fotografijom u sepiji mladog Miloša Vrajića, strojobravarskog pomoćnika (1920.-1939.). Izrađen u osječkoj radionici Hendrich (ćirilicom !). Sva slova fino klesana u ćirilici.

Sl. 34

II/35 - obitelj Kećanin

Manji spomenik s križem na vrhu (žalosna vrba) i položenom ovalnom fotografijom s mlađim muškarcem i ženom. Zbog patine i lišaja teško je pročitati imena, ali je jasno da je žena umrla u 29.

godini. Iako snimljeni do pasa, ipak je dobro vidljiva nošnja (kvalitetna i dobro sačuvana fotografija !). Prema tipu spomenika moglo bi ga se datirati u prva desetljeća 20. stoljeća. Na podnožju gusto uklesan tekst (pjesma ?).

Sl. 35 a,b

II/36 – Dušan Rusić i drugi (?)

Manji spomenik (bijeli mramor ?) s križem na vrhu (uklesana žalosna vrba) s puno lišaja i patine (kalcifikata) koji skrivaju tekst. Ovalna slika dječaka u nošnji (Dušan Rusić), koji je umro 1914. godine, ali su ispod dodana imena još nekoliko osoba i vjerojatno se radi o djeci i majci (?), jer nemapodataka o godinama (?).

Sl. 36

II/37 – Stanka Rusić

Manji mramorni spomenik s križem na vrhu, prekriven jakim naslagama kalcifikata i lišaja. Dobrosačuvana fotografija prilazuje mladu djevojku s ogrlicom (umrla 1911. u 22. godini života !). Na podnožju gusti, teško čitljiv tekst.

Sl. 37 a,b

II/38 – Nevenka Komlenac

Nešto viši i užji spomenik od mramora s križem na vrhu i pod jakim naslagama kalcifikata i lišajeva. Pri vrhu ovalna fotografija mlade djevojke u svečanoj haljini-narodnoj nošnji (umrla 1917. u 26. godini !). Na podnožju sitno klesani tekst. Čini se da je ovo rijedak primjer spomenika izrađenog u radionici poznatog osječkog graditelja Slavičeka !?

Sl. 38 a,b

II/39 – Draga Simić (Šimić)

Spomenik od crvenog šikloškog marmora, srušen i zarastao. Vjerojatno s križem na vrhu. Slovalatinična ! Tekst: „Ovdje počiva/Draga Simić/16. god. života 1898.“.

Sl. 39

II/40 – Saveta Šimić

Oštećeni manji spomenik od crvenog šikloškog kamena s dosta lišajeva i bez križa (odlomljen). Tekst: Saveta Šimić/rođ. Garčin iz Baranje/rođ 1861./umrla 26. Apr. 1895. Zanimljiv jer govori o

podrijetlu Savete i naeljavanju Čepina!

Sl. 40

II/41 – Anka Vukajlović

Spomenik od crvenog šikloškog kamena, srušen i bez križa (u travi ?). Rođena 1840. (čini se uklesan naziv mjesta u Baranji ? kao na prethodnom spomeniku !). Umrla 8. junija 1904. Spomenik je izrađenu radionici Hendrich u Osijeku i predstavlja tipični oblik kraja 19. i početka 20. stoljeća !

Sl. 41

*** Potrebno je podići i dešifrirati još nekoliko starijih spomenika kraj ulaza i unutar groblja !

*****

Seoska groblja u općini Čepin u načelu ne sadrže nadgrobne spomenike tzv. „A“ kategorije, niti imamo dovoljno podataka za ukopane osobe, no to ne znači da se daljnjim istraživanjem ili promjenom kriterija ne mogu svrstati u nju. I tzv. „B“ kategorija ima vrlo važne elemente za statistiku, etnografska, politička, ekonomska, socijalna, zdravstvena, demografska i druga istraživanja.

ČEPINSKI MARTINCI

Selo Čepinski Martinci (naziv od 1991.) smješteno je 10 kilometara zapadno od Čepina. Do 1900. godine naziva se Martinci po katoličkoj crkvi Sv. Martina (izgrađena 1803.), a do 1991. Martinci Čepinski. U mjestu je i hram Sv. Velikomučenika Georgija (novija izgradnja). Prema podacima iz 1857. godine u selu je bilo 595 stanovnika, a 1910. godine 755 stanovnika (468 Hrvata-rimokatolika= 62 %; 277 Srba-pravoslavaca=36,7 %; 6 Židova i 4 Mađara-kalvina). Godine 1953. bilo je ukupno 1127 stanovnika, 1991. godine Hrvata je 508=67,5 %, a Srba 190=25 %. Godine 2001. 700, a 2011. godine 663 stanovnika. Kao i u drugim selima općine Čepin vidljiv je rast stanovnika nakon prvih popisa sredinom 19. stoljeća, a zatim postupan pad nakon Domovinskog rata i ekonomske krize, koja se posebno teško odrazila na Slavoniju. Iako multinacionalna i multikonfesionalna sredina, postoji samo jedno zajedničko groblje podijeljeno stazom na pravoslavno i katoličko (lijevo-pravoslavno, desno-katoličko).

Ilustracija (2) - Groblje u Čepinskim Martincima

„Katolički dio“

II/42 – Stjepan Matejašić

Standardni spomenik od bijelog mramora u obliku ploče s povijenim ramenima i križem. Ovalna slikamuškarca u uniformi dobro sačuvana. Lijepo klesana latinična slova, ali dosta istrošena površina.

Spomenik podižu sestre, a izrađen je u radionici Payerle u Osijeku. Stjepan je umro u 31. godini, ali sene vidi točno koje godine. Čini se prvo desetljeće 20. stoljeća.

Sl. 42 a,b

II/43 – spomenik „nepoznatoj majci i sinu“

Tipični spomenik s postoljem i križem na vrhu, očigledno zapušten i s dosta mahovine, lišaja i patine, koji onemogućavaju čitanje teksta. Ovalna fotografija mlade žene s maramom i dječaka u svečanom crnom prsluku s lancem za sat sigurno priča neku tužnu priču, koju tek treba istražiti i zapisati.

Sl. 43 a,b

II/44 – spomenik „nepoznatoj osobi“ (Ži.....)

Iako se ne radi o nepoznatoj osobi, jer je natpis trenutno nečitljiv, ali sam karakteristični oblik spomenika od tanke, mramorne ploče s križem na vrhu ukazuje da se radi o nagrobnom spomeniku jednoj osobi, vjerojatno s početka 20-tog stoljeća, koji zaslužuje daljnje istraživanje (teksta).

Sl. 44

II/45 – spomenik „nepoznatoj osobi“

Kao i kod prethodnog spomenika radi se o tipski sličnom mramornom spomeniku s križem i nečitljivim natpisom. Ovalna ploča s fotografijom muškarca dobro sačuvana. Spomenik također vjerojatno potječe s početka 20. stoljeća. Dosta mahovine i kamen površinski oštećen.

Sl. 45

II/46 - obitelji Blažević i Perošević

Vrlo zanimljiva trostruka grobnica s betonskim okvirom i trajnim biljem. Karakteristična tri nadgrobna spomenika s križevima na vrhu i fotografijama pokojnika: Jozefina Perošević (umrla u 25.godini života 1937. godine; podiže suprug), Marko Blažević (umro u 50. godini 1936. godine; spomenik podiže supruga) i Anka Blažević (umrla u 75. godini života).

Sl. 46 a,b,c

„Pravoslavni dio“

II/47 – Nasta Ćukić

Vrlo fino klesan okvir i ćirilica slova unutar trostruke niše na spomeniku s križem na vrhu (uklesana žalosna vrba) od sivog granita izrađen u radionici Hendrih (ćirilicom) u Osijeku. Nasta je umrla 1914.godine u 64. godini života.

Sl. 47

II/48 – Maca Stanković

Vrlo sličan spomenik od sivog (?) granita s križem na vrhu, dosta izlizanih, ali lijepo klesanih slova. Rođena 1869., umrla 1914. godine. Spomenik izradila osječka radionica Hendrih ?

Sl. 48

II/49 – Poz?an (?) Stanković

Manja piramida od sivog granita s fotografijom pokojnika (ime nejasno), koji je umro 1928. godine u 36. godini života.

Sl. 49

II/50 – Maca Čambić (?)

Manji spomenik s križem i žalosnom vrbom na vrhu s lijepo klesanim slovima i fotografijom mlađe žene s maramom u bijelom. Umrla je 1915. godine u 31. godini života. Spomenik izrađen u radionici Hendrih od sivog granita.

Sl. 50

II/51 -trostruka grobnica obitelji Krasnić

Trostruka grobnica s betonskim okvirom obitelji Krasnić s tri srušena i zapuštena spomenika od

sivogranita slično izrađena kao dva ranije opisana. Natpis na srednjem spomeniku na latinici ! Nastali su 20-tih i tridesetih godina 20. stoljeća. Treba ih podići i zaštititi ili barem evidentirati. Očigledno napušten.

Sl. 51 a,b,c

II/52 – Tomo Marčetić

„Ovde miruje (!) Tomo Marčetić, dobrovoljac, preminuo u 1923. godine u svojoj 33 godini. Spomenik podiže mu supruga Ružica. Vječna mu pamjat „! Ovaj zanimljiv natpis (ćirilica) na katakterističnom spomeniku s križem na vrhu od sivog granita i s fotografijom pokojnika sa šeširo, dosta govori o poslijeratnim vremenim, naseljavanju i odjeći. Izrađen je u Osijeku (radionica J. S..., Osijek I ?).

Sl. 52 a,b

ČOKADINCI

Udaljeno 11 km jugozapadno od Čepina. Do 1869. zvalo se Čekadina (Čokadina). Od 1921. Čokadinci (od 1931.-1948. Budimački Petrovac). U mjestu je rimokatolička kapelica Velike Gospe. Brojne su promjene stanovništva i vjere u ovom selu u posljednjih stotinjak godina. Godine 1910. je bilo ukupno 32 stanovnika (Mađarski govorili 24, njemački 6, hrvatski 2) i svi su bili rimokatolici. Godine 1931.

bilo je 207, a 1948. 632 stanovnika. Prema popisu iz 1991. bilo je 252 stanovnika, od kojih Srba 182 (72 %), a Hrvata 29 (29 %). Prema popisu iz 2011. ukupno je bilo 173 stanovnika. Iz ovih statističkih podataka razvidno je da se u posljednjih stotinjak godina značajno promijenila nacionalna i vjerska struktura sela, ali i da je konstantan pad broja stanovnika. Broj raste nakon I. i II. Svjetskog rata (novi naseljenici, uglavnom Srbi, pravoslavci), a opada nakon 1991. godine i Domovinskog rata, odnosno krize sela i ekonomije u Slavoniji.

Ilustracija - Groblje u Čokadincima

II/53 – obitelj Vojvodić

Crna granitna piramida okomitih stranica sa stilskim znakovima izrade iz 30-tih godina 20. stoljeća, što govori da je izrađen puno prije ukopa prvog pokojnika, Nikole Vojvodića 1962. godine. Ćirilicaslova fino klesana. Dvije fotografije (Goja, supruga ?). Radionica Hendrih u Osijeku.

Sl. 53

II/54 – Mile Mileusnić

Manja piramida okomitih stranica od bijelog mramora s fotografijom pokojnika (1898.-1962.). Spomenik podiže brojna obitelj.

Sl 54

BEKETINCI

Selo smješteno 12 kilometara jugozapadno od Čepina na rijeci Vuki. Prvi spomen 1469. godine kao Bekefalwa. Arheološka istraživanja na lokalitetu Beketinci-Bentež, o kojima je objavljen i opsežan katalog izložbe, pokazala su postojanje eneolitskog i srednjovjekovnog naselja (9.-16. stoljeće) Osobito je zanimljiv i važan nalaz bule pape Grgura XI.(1370.-1378.). Nova rimokatolička crkva Sv.Florijana mučenika izgrađena 1973. godine. Prvi popis stanovnika iz 1857. godine govori o 294 stanovnika, 1900. godine o 475, 1961. godine o 788, a 2001. godine 613 stanovnika. Zadnji popis 2011. godine zabilježio je 650 stanovnika. Prema popisu iz 1910. godine 458 Hrvata, 88 Srba, 33 Slovaka, 18 Mađara, 14 Njemaca, 7 Čeha (rimokatolika 524=84,7 %; pravoslavaca 88=14,2 %; kalvina 6=1 %). Godine 1991. Hrvata je 610 (80 %), Srba 73 (9,6 %), Jugoslavena 25, Slovaka 8, Mađara 3, Makedonaca 1 i dr. U Beketincima je možda najmanje od svih mjesta i sela u Čepinskoj općini dolazilo do značajnijih promjena nacionalnosti i vjere uslijed ratnih, političkih i ekonomskih zbivanja, donosno opadanja broja stanovništva.

Ilustracija - Groblje u Beketincima

II/55 – 59 – pet nadgrobnih spomenika obitelji Begović

Pet manjih, vjerojatno dječijih nadgrobnih spomenika obitelji Begović od sivog kamena (granita) udnu groblja bez grobnih raka. Jedan prelomljen na pola, jedan bez gornjeg križa, a tri kompletna s karakterističnim križem na vrhu. Teško se razaznaju slova i vjerojatno se radi o djeci iz iste obitelji Begović, koja su ukapana jedno uz drugo. Napušteni ! Jedini dobro vidljiv je podignut Fabi Begoviću koji je umro 1892. godine ! I ostali spomenici vjerojatno potječu s kraja 19. i početka 20. stoljeća i čine cjelinu koju treba sanirati, istražiti, evidentirati, zaštititi i eventualno prezentirati na panou zajednos ostalim starijim grobovima.

Sl. 55-59 a,b

II/60-65 – šest nadgrobnih spomenika obitelji Begović

Drugu skupinu nadgrobnih spomenika bez označenog grobnog mjesta (napušteni i zapušteni) obitelji Begović čini tipološki vrlo sličnih šest spomenika od sivog granita s križevima na vrhu s fino klesanim slovima. Jedan polomljen (svi djelovi namjestu), a jedan od bijelog mramora malo izdvojen. Najmlađi je iz 1925. godine (Eva Begović), a dva potječu s kraja 19. stoljeća. Svakako je najzanimljiviji i najdirljiviji spomenik od bijelog mramora podignut Ani i Evi Begović, koje su umrle 1913. godine u 5.godini života. Vrlo dobra ovalna fotografija pokazuje malenu Evu ili Anu na studijskom trosjedu u lijepoj haljinici (drži lutku). Spomenik je izradila osječka radionica Hendrich, s lijepim slovima i grančicom s dva cvijeta uklesanoj na križu ! U prvom trenu se čini da

se radi o samo jednoj djevojčici, ali pozornim čitanjem ipak je jasno da su ovdje ukopane Ana i Eva Begović (umrla 1913.; Lahka im zemljica !), a da je vjerojatno naknadno dodano jedno ime bez slike.

Sl. 60-65 a,b,c

II/66 - Ilija Zdravčević

Nadgrobni spomenik tipičnog oblika s križem na vrhu od bijelo-sivog kamena (mramor ?) izrađen u radionici F. Hendricha u Osijeku. Slova fino klesana, a na ovalnoj, dobro sačuvanoj fotografiji mladi Ilija u tipičnoj slavonskoj muškoj nošnji sa šešikom, čizmama i prslukom, snimljen uz stilski tronožni stolčić u fotografskom studiju, vjerojatno u Osijeku. Neutješna majka je zapisala na podnožju groba:

„Sine moj poljubljeni tvoju ću tugu u grob ponijeti“. Ilija je umro 1909. godine u 26. godini života. Grobno mjesto ograđeno nižom kovanom ogradom sa šiljcima. Napušten ?

Sl. 66 a,b

II/67 – Marko Begović

Velika sivo-crna piramida od granita ograđena kovanom ogradom sa šiljcima. Ovaj iznimni seoski nadgrobni spomenik također pripada očito dobro stojećoj obitelji Begović, odnosno Marku Begoviću, koji je umro 1913. u u 63. godini života (supruga Ana podiže spomenik !). Na vrhu piramide je posrebreno raspeće. Spomenik je izradila osječka radionica Payerle, a čini se da grob nitko ne održava. Lijevo od ovoga groba još je nekoliko zapuštenih karakterističnih nadgrobni spomenika od sivog kamena (jedan s fotografijom), koje treba istražiti i eventualno uvrstiti u ovu listu, jer se o njima očigledno nitko ne brine !

Sl. 67 a,b, c

II/68 – Mijo Sclose (???)

Spomenik od sivog kamena tipičnog oblika s križem na vrhu s vrlo kićenim, ali plitkim i slabo vidljivim klesanim slovima i zanimljivim i neobičnim podacima o mjestu i zemlji rođenja (T?harim? u Štajerskoj !). Umro je 1908. godine u 69. godini života. Svakako treba još istražiti mjesto odakle je ikada došao Mijo (matične knjige) u Bektince.

Sl. 68

II/69 – Tomo i Stipo Begović

Desno od ulaza u groblje nalazi se grob braće Tome (1925.-1944.) i Stipe Begovića (1914.-1944.) s njihovim fotografijama. Zajedno s ocem (Jakob) ukopala ih je majka u teškim ratnim vremenima II. Svjetskog rata. Dok je Tomo na slici u odijelu i bijeloj košulji, Stipo je u slavonskoj nošnji sa šokačkim šešikom ! Na spomeniku od sivkastog granita ispod luka je okrugli medaljon i na vrhu križsa žalosnom vrbom. Slova loše obojana crnom.

LIVANA

Groblje u Livani je relativno novo i nema spomenika koje treba zaštititi.

DOPUNA ZA „B“ KATEGORIJU

Treba reći da izbor za „B“ kategoriju s katoličkog groblja u Čepinu, odnosno za nadgrobne spomenike pravoslavnog čepinskog i seoskih grobalja čepinske općine nije konačan i da se prilikom izrade konačne evidencije treba još jednom izvršiti izbor i eventualno detaljnije snimanje, mjerenje i dopuna podataka ako to investitor ove studije, odnosno Općina Čepin bude smatrala za shodno.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Pokretanje projekta-studije o zaštiti kulturno-spomeničke baštine na grobljima Općine Čepin tek je početak realizacije jedne iznimne ideje da se izaberu i zaštite nadgrobni spomenici i grobnice, koji prema brojnim kriterijima imaju elemente spomeničke baštine. Čepin, kao jedna od najvećih općina, mjesto koje svojom poviješću i veličinom ima već sada značajke manjeg grada, svakako treba na vrijeme zaštititi svoja groblja i najvažnije spomenika na njima, jer smo svjedoci različitih uzroka njihovog ubranog nestajanja i uništavanja. Neka groblja su u Hrvatskoj kao cjeline postali zaštićeni spomenici kulture RH (Varaždin, Mirogoj), a na osječkim grobljima su već od 60-tih godina 20. stoljeća izdvojeni grobovi kao spomenici kulture i danas su ne samo spomenici kulture, nego i predmetturiističke ponude. I samo stanje groblja u Čepinskoj općini govori da je zadnji tren da se započne njihova valorizacija, zaštita i prezentacija !

Čepin/Osijek, siječanj-ožujak 2020.

dr. sc. Mladen Radić

LITERATURA:

1. Bojničić, Ivan pl., *Der Adel von Kroatien und Slavonien*, Nürnberg, 1899., Osijek, 2001. (ur. Stjepan Sršan; prevela Fazileta Hafizović)
2. Brüstle, Josip, *Povijest katoličkih župa u istočnom dijelu Hrvatske do 1880.*, Osijek, 1994. (priredio S. Sršan).
3. Butrac, Josip, *Katolička crkva u Slavoniji za turskog vladanja*, Zagreb, 1970.
4. *Čepin*, Čepin, 2009.
5. Erceg, Ivan, *Ivan Kap. Adamović, javni djelatnik, veleposjednik i ekonomist*, Osijek, 1996.
6. Ivančević, Radovan, *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1990.
7. Kastel, Ivan; Vadlja, Branko, *Pustare južno od Osijeka*, Antunovac/Osijek, 2019.
8. Sandžak Požeški 1579. godine
9. *Slavonija, Baranja i Srijem-Vrela europske civilizacije*, katalog izložbe, Klovićevi dvori, Zagreb, 2009.
10. Taube, Fridrich Wilhelm von, *Slavonija i Srijem 1777./1778.*, (Leipzig 1777./1778.), Državni arhiv u Osijeku, 2012. (priredio Stjepan Sršan)
11. *Visitationes Canonicae-Kanonske vizitacije, Knjiga V, Osijek i okolica 1732.-1883.*, Osijek, 2007. (priredio Stjepan Sršan)
12. Wershansky, Stjepan, *Osječko-baranjska županija*, Osijek, 2008.
13. *Zavičajnici grada Osijeka 1901.-1946.*, Osijek, 2003. (priredili Stjepan Sršan i Vilim Matić)

*****

Temeljem članka 46. Zakona o proračunu („Narodne novine“, broj 87/08., 136/12. i 15/15.) i članka 46. Statuta Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 5/20. – pročišćeni tekst) općinski načelnik donosi, sljedeću

O D L U K U

o preraspodjeli sredstava unutar Proračuna Općine Čepin za 2020. godinu

Članak 1.

Sredstva planirana u Proračunu Općine Čepin za 2020. („Službeni glasnik Općine Čepin, broj 17/19. i 17/20.), preraspodjeljuju se kako slijedi:

Opći dio

Ekonom. Klasif.	OPIS	Prve izmjene i dopune proračuna	Preraspodjela		Proračun 2020 nakon preraspodjele
			Stavke umanjnja	Stavke povećanja	
3	Rashodi poslovanja	31.026.890,00	-124.000,00	32.000,00	30.934.890,00
32	Materijalni rashodi	15.251.634,00	-124.000,00	32.000,00	15.159.634,00
323	Rashodi za usluge	11.001.845,00	-124.000,00	32.000,00	10.909.845,00
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	17.248.950,00	-80.000,00	175.000,00	17.340.950,00

42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	15.455.450,00	-80.000,00	175.000,00	15.550.450,00
421	Građevinski objekti	11.297.500,00	-80.000,00	175.000,00	11.392.500,00
	UKUPNO	48.275.840,00	-207.000,00	207.000,00	48.275.840,00

Posebni dio

Program	OPIS	Prve izmjene i dopune proračuna za 2020.	Preraspodjela		Proračun 2020 nakon preraspodjele
			Stavke umanjjenja	Stavke povećanja	
A100013	Održavanje javnih površina	2.773.000,00	-127.000,00	0,00	2.646.000,00
323	Rashodi za usluge	2.492.000,00	-127.000,00		2.365.000,00
T100008	Izgradnja javne rasvjete	256.000,00	-80.000,00	0,00	176.000,00
421	Građevinski objekti	256.000,00	-80.000,00		176.000,00
T100019	Trgovi i dječja igrališta	196.000,00		207.000,00	403.000,00
323	Rashodi za usluge	60.000,00		32.000,00	92.000,00
421	Građevinski objekti	36.000,00		175.000,00	211.000,00
	UKUPNO	3.225.000,00	-207.000,00	207.000,00	3.225.000,00

S navedenim promjenama usklađuju se i zbirne stavke u Općem i Posebnom dijelu proračuna

Članak 2.

Ova Odluka čini sastavni dio Proračuna Općine Čepin za 2020. godinu.

Članak 3.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i ima se objaviti u „Službenom glasniku Općine Čepin“.

OPĆINSKI NAČELNIK
Dražen Tonkovic

*****

Temeljem članka 28. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16.) i članka 46. Statuta Općine Čepin („Službeni glasnik Općine Čepin“, broj 5/20.-pročišćeni tekst), općinski načelnik Općine Čepin, donosi

3. Izmjene i dopune Plana nabave Općine Čepin za 2020. godinu

I.

U Planu nabave Općine Čepin za 2020. godinu („Službeni glasnik Općine Čepin“, 4/20., 6/20. i 15/20.) redni broj 90 se mijenja i sada glasi:

90	N-85/20	Dječja igrališta i trgovci	45112723-9	235.000,00	Postupak jednostavne nabave		NE	UGOVOR	PROSINAC	2 MJESECA	

II.

Ove Izmjene i dopune Plana nabave Općine Čepin za 2020. godinu stupaju na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Općine Čepin“ i na službenim stranicama Općine Čepin.

OPĆINSKI NAČELNIK
Dražan Tonkovic

